

העובכס הזה

מי אשם בהתכופצות המוקש שהרג את

מזל קפילווא

אסתר אבירן

מזל לוי

איך נדרצחו

הייל דונת ביאילת

גילויים מדהימים בועדת החקירה

2 יולי 1952

דני מינוי לשנה לחיל בדאר-אוויר

קיראים רבים שואלים אותנו מדי פעם: "מנין אתם יודעים? איך אתם אוספים את הידע על הנעשה מאחורי הקלעים?" על כך קשה לענות. אולם גם אתה אינך מתאר לעצמך, לעתים, איזו חקירה קדושה לכתובת רשימת קטנה במדור במדינה, למשל. קורא אחד שאנו מתאר לעצמו את הדבר הזה הוא זכריא גלוסקא. נשיא התאחדות התימנים בישראל. השבוע שלח לנו מכתב חריף, בו הכחיש כמעט את כל פרטי הכתבה שהופיעה בהעולם הזה (1156) תחת הכותרת: "גלוסקא נתן, גלוסקא לקח". ייתכן שלא היה עושה זאת אילו ידע אילו מיסמך כיכ נמצאים בידי העולם הזה. להלן הקטעים העיקריים של מכתבו של גלוסקא, בתוספת הערות חוקר העולם הזה. "מע'ם לא אמרתי שמהיגוי התאחדות התימנים מסוכסכים זה בזה ועלידי זה עומדת ההתאחדות להתפרק". נכון. העולם הזה גם מעולם לא טען כי גלוסקא אמר זאת. כתב העולם הזה הוא שאמר זאת בכתבתו — והדבר נכון. "לשאלת הכתב מדוע התפרסתי עניתי כי כאשר נוכחתי שלא אוכל לממן את מסע הבחירות, הודעתי שאין באפשרותי להמציא את הכסף הדרוש, ואני מוכן מרצוני הטוב להתייחס, ומר מקיטן קיבל עליו לממן את מסע הבחירות". כך בדיוק אמר גם העולם הזה. אולם מר גלוסקא עצמו אמר אחרת. במכתבו הודעת הבחירות ה"מרכיב מיום ה'24 בספטמבר, שהעיתון נמצא בידי העולם הזה, הודיע כי "מסיבת מצב בריאותי החלטתי להסיר את מועמדותי מראשות התאחדות התימנים". לכל הודעות, יש הבדל בין בריאות לבין כסף.

גלוסקא

"לא נכון שאני מקיים איזה קשרים שהם עם איזה משרד שהוא בארצות-הברית שאינו ידוע לחברי הועד-הפועל (של התאחדות התימנים) ובכלל לא היה כל קשר למימון מסע הבחירות ולמשרדנו בארצות-הברית. ואף לא בא בחשבון השגת כספים מאיזה מפלגה שהיא בארץ".

מר גלוסקא עצמו הראה לכתב העולם הזה את ניר-המכתבים הרשמי של המשרד האמריקאי, אשר בראשו עומדת אשתו, והי' מכניס 1800 דולאר לשנה. מובן מאליו שחברי הועד-הפועל ידעו על קיום משרד זה, והחלטתם לשים את גלוסקא בראש רשימתם נבעה במידת-מה מאמונתם כי משה' רד זה יעזור לו לממן את הבחירות. "אין זה אמת שהחובות שהיה צריך מר מקיטן לשלם, הם חובות גלוסקא. הדגשתי לכתבכם וחזרתי והדגשתי שחוב של 4,250 ל"י הוא חוב של ההתאחדות, שקיבלתי באופן אישי בעד הוצאות עבודתה של ועדת-הפועל, שעסקה בהכנת קריאת ה' ועידה הרביעית, וכן הוצאות הועידה עצמה". לרוע המזל, נמצא בידי העולם הזה ההס' כש הסודי שנחתם בין גלוסקא ובין מקיטן ביום ה'24 בספטמבר — אותו תאריך בו נשלח מכתב התפטרותו של גלוסקא. לפי הסכם זה התחייב מקיטן לשלם לגלוסקא קא 5,250 ל"י למפורט במפורש בסעיף ג' כי 500 ל"י מסכום זה ישולמו לרופא של גלוסקא ולבית-המרקחת קרינקין.

"סילוף משוער בפסקה האומרת שגלוסקא פירסם כרוז מיוחד, הן המצאתי לכתבכם את הכרוז, וכותרת הכרוז מעידה שזה לא גלוסקא שפירסם את הכרוז, וכן החתימות באו בשם הועד-הפועל ושני חברי חותמים על הכרוז עם גלוסקא". נכון. מתחת לחתימת גלוסקא הופיעו בכ"רז גם חתימת שנים מחסידיו, או מה? "א"י יכול עתון להעיד עדות-שקר שהח' תוס'מטה לא פסל את האפשרות העקרונית לקחת כסף מאחת המפלגות קעשירות אס' נותנים כסף, ומוסיפים שאמרת שאפשר לקחת למה לא? אין בזה שום רע!" לפי רשימות הכתב שראינו את גלוסקא, ושאל מה דעתו על הנהוג לקחת כסף ממפ' לגות אחרות, ולקבל מקום ראשון ברשימה תמורת הבטחת מימון, ענה גלוסקא: "מה יש? אין בזה שום רע!"

לפיכך, דומני כי הכתבה המקורית בעיניה עומדת. לצב העניינים המתואר בה מסביר, אולי, מדוע קיבלה רשימת התאחדות התימנים 1663 קולות — חמישית של אחוז אחד.

- לקרפטיין 30.—
- לכל ארצות אירופה (כולל תורכיה), פרס ומושבת הכתר עדן 40.—
- לדרום אפריקה, ל"י בריה, רודסיה, גאנה, בורמה וסיאם 50.—
- לארצות-הברית, קנ' דה, קובה ומקסיקו 60.—
- לארצות דרום אמריקה 70.—
- לאוסטרליה וניו זילנד 80.—

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כחן

עורך משנה:
דוב איתו

עורך כיתוב:
סלבי קשת

כתב בכיר:
אלי תבור

עורך תכנית:
זוי

צלם המערכת:
אריה קרו

חברי המערכת:

שיעור נלמד, ילדי נלמד, דויד תורוביץ, דותי ורד, יוסף אבוהמדי, דן סרגלית, אביבה סטו, אבנר פרי, עסום סינן, שלמה קרו.

העולם הזה

רחוב גליסטון 8, תל-אביב, טלפון 26785
ת. ד. 136. טען למברקים: "עולמפרס", הסוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס נוטה טהום בע"מ, ת"א, טל. 31139. ההפצה: דוד סופל ובניו, תל-אביב. המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

ו"מטענ" שוב לעזרתך...

המרגרינה
נטעם
חדש

רכוז
ויטמינים
D+A

משמנים צמחיים מובחרים ביותר -
ללא תוספת חמרי שימור

הארץ

מפיץ

כל סיפוריו של
ש"י עגנון

שבעה כרכים
עמודים 3268

במחיר מוזל 15 ל"י

להשיג בתחנות ההפצה -
חנויות ספרים, גובי "הארץ"
וסוכניו בכל חלקי הארץ.

ההפצה התחילה

המינוי -

קיבלת
חשבונו,
נא
פרע
אותו
בהקדם.

דואר
בי"ס
לרקודים
אקסקלוסיבי
ההרשמה: תל-אביב
רח' פינסק 2 5-8 אחה"צ

חליפות הריון
כיצר איהודק

ת"א שדר' חסדיק 19
אלבולוס 62, 19 13, 12

ENGLANDER
Sisters

אחיות
אנגלנד

רח' אלנבי 66 ALLENBY RD תל-אביב

הספור המר

נליון העולם הזה 1157 היה אחד מאותם הנליונות המיוחדים במינם שאתם מפרסמים מסעם לפעם: סיפור חטיפתה של דליה ומצוי את נגזרתה היה מועזע בנוראותו. לא פעם אחת, משרד המון שקראתי את 'שמות העמור' דים המוקדשים לילדה המסכנה ולהוריה, עמדו לי דמעות בנרונ... התמונה האחת של דליה, על שער העתון, כשהיא עומדת ומת' ויקה את הדגל הקטן, המחיישה את הסרנדיה האיומה, אותה נוללתם בהמשך הנליון... אחד המחפשים אחר דליה, המתגן

התמונות הבלעדיות של צלם העולם הזה היו נוראות. איני חושבת כי הסרנדיה היתה נוראה פחות גם לולא הרפתקת את נופת הילדה הסתה על רצפת הניץ.

דבורה אלישיב, גבעתיים
... בכיתי כל הרדך. כיצד אפשר לעולם זאת לילדה כל כך נחמדה.

א. רובינשטיין, עין גנים
פתחת את מקלט הרדיו ביום ה' 10.30, בזמן שרור ההרשות בשפה האנגלית. הקרן יון הודיע כי כתב 'שבעון חרשות מצא את נגזרת הילדה דליה אליהו. הוא לא ציין מי ומה אד ידעתי מיד כי היה זה כתב העולם הזה. אנשי העולם הזה נמצאים חמיד במקום הנכון ובזמן הנכון.

גדליהו רביב, ירושלים
באיזה שפה דיברה אמה של דליה אותה אתם מצטטים בהרחבה בכתבה 'דליה בת'. קשה לי לישער כי לטיפה אליהו, עולה חרשה מעיראק, יודעת להתבטא בצורה כה כרורה בעברית.

אלי מיטשך, תל אביב
הציטטות בכתבה תורגמו בידי כתב העולם הזה מערבית עירקית בה הן נאמרו.

משוגעים בכרז

מאמר העורך 'משוגעים' (העולם הזה 1157), נקט כאחת הנקודות הכאובות של ישראל: חוק השבות. חוק תמיו זה איפשר לכל הקהילות היהודיות בעולם להיפטר מכל חולי-הרות, בעלי המומים והחוליים הכרוניים שבהן כאבו על צווארם, לשלחם לישראל. עיניו אינו זה מאוחר להעלות את התיקון המתאים בחוק שיפטר אותנו אחת לחמיד מהחשש כי ישראל תהפוך בית מסכה לחולי רוח בלבד.

ד"ר א. אלטמן, חדרה
... במחירו של מטום סילון אחד אפשר היה לפתור את בעייתם של כל חולי-הרות וחולים חשוכי-רפוא אחרים בישראל. אולי

אבא וויליאמס

נעבוד פחות לאילץ הכמחזן ונשים לב למה שמתרחש בחוכנו?
ש. א. המתגן

ההיסטוריה של האיום

הצענו של ברש, להכות את מפא"י בנשקה היא (העולם הזה 1157). היתה קרן האור האישונה בחשבה שירדה על ישראל לאחר השלישי בנובמבר. אם מתנס בנין ידחה את ההצעה להפיל את שלטון מפא"י בעזרת קואליציה של כל המפלגות האחרות, הרי שהוא ראוי לנורלץ בעתיד: שקיעה ללא זכר בחשבת העבר.

איש אצ"ל, ירושלים
... היה זה רק סמלי שבשבוע שנחום ניר עמד למנות את מקומו ליושב-ראש מפא"י חדש לכנסת, הציע מי שהציע לנקוט בניאוניריוס כדי להכות את מפא"י. רבותי, ההיסטוריה חוזרת. מפא"י תמיד עולה מחרש. כל האיומים לא יוכלו לה.

משה רביב, נתניה
אבא דויד
תיתי לו ד"ר יונתן בארד שמעא את המינון הרב בין בוגוריון ואבא ויליאמס מ.עליס מאריו הפלאות" (העולם הזה 1156). אולם הדמיון בין השניים אינו מצטמצם בעמידה על הראש.

אבא וויליאמס גם ידע (א) להתהפך באוויר (ב) לאכול אינו על עצמותיו וראשו (ג) לשאת צינור חי על אפו מבלי שיפול. את הכשרון הראשון הוכיח בוגוריון כמה פעמים בויכוחים פוליטיים, את השני הוא מראה בהתפטרות מפא"י ואת השלישי הוא מוכיח באיוון קואליציות חלקלקות.

תגובה הריפיהיות

בעתונכם האחרון (העולם הזה 1157) קראתי על מכות שקיב לה כביכול מרגלית אנקוריו (ממתי היא ייחקהי?) מירי אחד מחברי 'להקת איי' כחויב קבוע של קפה האמנים של 'נונה' הגיע סיפור זה גם לאוני, עוד לפני שהתפרסם בי עתונכם, אלא שבי נירסה קצת שונה. כפי ששמעתי מאחד מחברי הלהקה קדמה לסטרות הלחי שי ספנה מרגלית היסי טרויה בה נתקפה היא, ושבסערותה הרי טיחה ביטויים חריזים נגד חברי הלהקה שהיתה מגיעה לה עבזרם תגובה חריזה יותר.

אנקוריו
צ. ס., תל אביב
כמה צפרים במכה אחת
ההסבר של דו בוגוריון בקשר למודעת הבחירות שלו, (העולם הזה 1156), כמעט מישכע מה שלא מישכע שהתפתים להאמין כי כוונתו כביכול היתה להזיק למפא"י. כי צד תסבירו את השתתפותו בעתון מפא"י 'ישר לענין'?

נסים אפרתי, קרית אונן
הרשו לי לפקוח את עיניו של הקורא שהחליט כי חרות מימנה את מודעתו של דו בוגוריון. הוא כרש המלא פחות בכל אברי נפשו ונפשו עצומי-המימיוס הוא פשוט רוצה להכות כמה צפרים במחלומה אחת. נראה שהוא גם מצליח.

ש. בנימין, בני ברק
... אז בעד מי הצביע דו בוגוריון?
שושנה מימון, ירושלים

מה זה הגזרת האלון?

בישראלים, הקוראים כאן, בניוירוק, את העולם הזה בקביעות, הופתענו למקרא כת' של רפאל הלפרין (העולם הזה 1155). כאן יודע כל אחד כי 'ספורט' ההאבקות אינו ספורט ככלל אלא 'שאו', הצגה. כי 'ספורט' ההתאבקות קובעים האמרגנים מ' ראש מי יהיה המנצח, באיזה אופן, ופתי. איש אינו מנסה להסתיר עובדה זו. חרשות ההאבקות אינו מופיעות כלל ועיקר במרדו הספורט, כי פשוט אינו כאלה.

אף אחד אינו יודע בניוירוק מה זה 'חנור' רת אלון העולם', עליה מספר מר הלפרין. רובנו היינו כאן בעת שהוא הופיע בניוירוק. הוא השתייך לסוג המתאבקים די בניוניים, ואף פעם לא היה מפורסם ביותר. מספר הנצחונות או הפרסים של המתאבקים

בוגוריון

אינם מתפרסמים כלל, היות ואין להם כל הסיבות.
אנב, מדוע מכנים מר הלפרין כל כך הרבה מילים אנגליות למאמרו?

שמעון הלפרין, ישראל כהן, שלום אהרון, ניוירוק
*
מזכירים בזה לכותבי המכתבים את בקשת המערכת: צרפו את תמונותיכם למכתבים. מכתבים שתמונות הכותבים רצופות להם, יוכו בזכות קדימה לפרסום.

פתח חשבון חסכון פרס

- בטחון לכספך
- רבית גבוהה
- שרות אדיב ויעיל

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שינוי כתובת -

המינוי המשנה את כתבתו, מתבקש להר' דיע על כך לחלקת המינויים שבועיים חראש, כדי למונע עיכובים במשלוח.

שודות לינה

לקבלת מודעות לכל העתונים בסניפנו

רח' דיזינגוף 160 תל-אביב
טלפון 29952

פתוח גם במוצאי שבתות וחגים

מחלקת העתונות

העם

הצגת בכורה

בבית האבן ברחוב המלך גיורג, ירושלים, שררה אוירה שלפני הצגת-בכורה בתיאטרון סטטיסטים שיננו את חלקם ב-הצגה, שומר במדי-שרד תירגל את נשיאת הדגל הרביעוני החדש, מנהל הבית סקר את התאורה. הכל היה מוכן לפתיחת הכנסת הרביעית.

בשעה אחת בצהרי יום ב', כינס קצין הכנסת משה יונה חצור את שבעת הצלמים והמסריטים שהותר להם לצלם את טכס הפתיחה. האולם היה נקי ומסודר, כסאות החיכים צפופים מן הרגיל, כדי לפנות מקום לאורחים. על השולחנות, לפני הכסאות, שעסקני המפלגות נלהמו בלהיטות כה רבה עבורם, היו מונחים תיקים כחולים. בכל תיק: תדפיס מרשומות, בו פורסמו שמות חברי הכנסת הרביעית; חקונן הכנסת; נייר לבן ועפרון.

חצור, תגיגי בחליפתו הכהה, הסביר מה שעמד להתרחש באולם בעוד שעתים-שלוש: "חברי הכנסת נתבקשו לתפוס את מקומותיהם עד שעה 3.45, כלומר שעה לפני הופעת נשיא המדינה." חברי הכנסת, כפי שהתברר במרוצת הזמן, הפגינו מידה לא-מבוטלת של עצמאות ורבים מהם לא הסכימו להיות כבולים בככלי הפרוצדורה הביורוקראטית. הם הסתובבו מחוץ לאולם גם אחרי 3.45. ראש סיעת חרות, מנחם בגין, אף נכנס לאולם בשנייה האחרונה, בדיוק לפני הופעת הנשיא.

המשיך חצור: הנשיא יתקבל בתרועת חי צוצרה, יסקור את משמר הכנסת ברחבה שלפני הכניסה הראשית לבית. עם פמלייתו יכנס הנשיא לאולם, יעלה על דוכן הנישואות. התקווה, אם יהיו חברי כנסת בעלייזמה, אולי גם ישירו. לא היו חברי-כנסת בעלייזמה. על כל פנים לא בשהה הזמרה.

"הזשמנתי באמריקה". החיכים היו חלו מגיעים זמן רב לפני מועד הפתיחה. מנהיג מפ"ם מאיר יערי, אשר שערך הכסוף היה נתון במצחיה חומה מפתיעה הני רושלמי העז, צעד ברעננות מסתעפת אל הכניסה. בטרם יכנס הסיר את מצחיתו, מסרה לנהג שולחה אליו. בפנים כבר לא ירגיש את הקור.

"חיכ חקלאות ופיתוח מחמוד אלינאשאף מר טייבה הציג את תעודתו בפני השומר. לולא שפם רחב וגזון, אפשר היה להאמין כי זהו גמאל עבר אלינאצר בכבודו ובעצמו. המכוננית פלטו את נוסעיהן, יוסף אל-מוגי, מארגן הנצחון המפא"יי בבחירות, נכנס למזנון החיכים בתרועת כובש. הוא נופף בידו לכל עברי החליף כמה מלים ב-פולנית עם ידידים. כן, סיפר בנחת, הש-מנתי באמריקה." אם המאבק בתוך מפא"י

פתיחת הכנסת הרביעית: הנשיא אומר, "יובור", ושבדראש לזו תופס מקומו הנבחרים הלכו, הנבחרים באו...

דשים, הרי גילם הממוצע של חברי הכנסת הרביעית הוא 51 שנה ושמונה חדשים. ואם 31 החיכים הטריים לגמרי בכנסת, אשר לא שרתו בשום כנסת קודמת, יסתכלו סביבם, יגלו עוד מספר עובדות מעניינות: המפלגה הקשישה היא הפרוגרסיבית (גיל ממוצע של ח"כ פרוגרסיבי הוא 54 שנים ושמונה חודשים); הצעירה ביותר היא מק"י (גיל ממוצע: 43 שנים). החיכ הקשיש הוא ח"כ אחדות העבודה נתום ניר (75). והצעיר הוא ח"כ צ"כ משה נסים (23).

מארוקאי אחד. כל מי שמספר את החיכים יגלה ביניהם 17 משפטנים, תשע נשים, שלושה רבנים, שלושה אלופים (משה דיין, יגאל אלון ומשה כרמל) ואפילו שני רופאים (ח"כ חרות ד"ר שמשון יוניצמן וח"כ פרוגרסיבים ד"ר שמעון כנוביץ). ואילו רצו החיכים של שלוש הערים הגדולות להקים קואליציה, לא היו להם שום בעיות של רוב — כי בין החיכים 38 איש תל-אביב, 18 ירושלמיים ושמונה חיפאים.

פחות משעשע הוא ניתוח ארצות המוצא של החיכים: פולין צועדת בראש (38 ח"כים), לאחריה רוסיה (30) ורק במקום השלישי באה ישראל עם 23 ח"כים (כולל שבעת החיכים הערביים). אגב, ח"כ אחד (ח"כ מפא"י אשר חסין) הוא יליד מארוקו ודו-ח"כ מפא"י אבא אבן) הוא יליד דרום-אפריקה.

מצער עוד יותר: למרות הצלחתם המלאה כמעט של כל בני-הרוש שהועלו לעמדותיהם עלידי מפלגותיהם, עלימנת לזכות בקולות יוצאי המזרח והספרדים, מגיע גם בכנסת זאת מספר יוצאי המזרח למעוט מבוטל: 13 יוצאי עדות המזרח לעומת 100 אש-כנוים.

מפלגות

בבוקר למחרת

היה נדמה כי כל החזיתות התמוטטו. ל-טאנקים הכבדים של מפא"י לא נותר אלא לספור את השבויים, לאסוף את השלל ב-מכה גאונית אחת. תוך קניית אגודת-ישראל, הרס דויד בן-גוריון כל התנגדות. יכול היה ללקוט בנחת את פירות נצחוננו כי ממשלה, בעיריות ובשאר המשלטים.

אולם גם הגאון הגדול ביותר יכול ל-היכשל. כאשר הוא מנסה לתפוס יותר מדי, בשכרו-הנצחון לא ידעה מפא"י כל גבול, דרשה מכולם כניעה ללא-תנאי. השבוע דמתה לשיכור למחרת היום: במצברוח עגום, תוך כאב-ראש ויסורי-קיבה, גלתה כי הפרי שכבר היה בידיה נשמש מהן.

ישוק מזרחי. כי המפלגות, שהיו ב-מצברוח של כניעה ברגע המכריע, נוכחו לפתח לדעת כי לבן-גוריון אין קואליציה בטוחה, מאחר שגודל-התורה אסרו את הצטרפות האגודה. ההגבה המיידית: העלאה כללית של המחירים. תחת חמשה עבדים נוצעים, מצא בן-גוריון מולו חמשה תגרים עקשניים בשוק מזרחי.

אחדות-העבודה ומפ"ם דרשו את סילוק הצ"כ מכל חשבון, וכן צימצום קיצוני של דרישות המשמעת הקולקטיבית. הצ"כ דרשו את אישיותם מפ"ם ואחדות-העבודה, ב-תוספת הורדת מסים. הפרוגרסיבים דרשו (המשך בעמוד 12)

שעות ספורות לפני ישיבת הכנסת: החוק קודם לתקנון, ועל כן יכול לזו להיות יו"ר הכנסת גם בהיותו חבר הממשלה.

ביגדי הודיע לבית. קדיש לזו התפטר מתפקידו כשר החקלאות, ימשיך עם זאת להיות חבר הממשלה. את מקומו ימלא ראש הממשלה. אני מקווה לזמן קצר בל-בד" הדרך לבחירת לזו נפתחה.

"מי בעד?" שאל ניר. עשרות ידיים הת-רוממו. מזכיר הכנסת ספר אותן. מי נגד? איש לא היה נגד. מי נמנע? רק שלוש ידיים של ח"כי מק"י התרוממו.

הי"ר הזמני הודיע: "חבר הכנסת קדיש לזו נבחר לתפקיד יושב-ראש הכנסת הר-ביעית ברוב של 112 קול; שלושה נמ-נעים."

נתום ניר ירד, קדיש לזו עלה במקומו. ננעם ונרגש מן הכבוד שהשלחם עליו. פתח חבר דגניה ב' הרוש-הפנים. הוא המ-שיך בציטוט ישעיהו: "וכינתו חרבותם לאתים... כאמצע התבלבל ומומרותיהם להיג...". אך מיד תיקן את עצמו: "וח' ניתותיהם לזומרות."

חברי הכנסת חיכו בסלחנות. חייה של הכנסת הרביעית החלו ברות ידידותית.

הכנסת

חיכים ממוספרים

50 מתוך 120 החיכים של הכנסת הר-ביעית, הרגישו את עצמם השבוע בכנסת מיד בבית. אחר הכל, התחילו השבוע את שנתם ה-12 בכנסת, בה הם משרתים ללא הפסקה מאז כינוס הכנסת הראשונה בבוקר ירושלמי מושלג בפברואר 1949. הרבה נתונים סטטיסטיים אחרים השתנו מאז בכל זאת. שעה שגילם הממוצע של ח"כי הכ-נסת הראשונה היה 47 שנים ותשעה חו-

- 50 וותיקי הכנסת לפי מפלגותיהם: מפא"י - 14; דתיים-לאומיים - 7; חרות - 6; מפ"ם ואחדות-העבודה - 5; כל אחת: צ"כ - 4; אגודת ישראל, פרוגרסיבים ומק"י - 3 כל אחת.

המליאה בוחרת בלזו (יושב מימין, מאחורי השולחן)

...אך ההצגה חייבת להימשך

ח"כ דיין נשבע אמונים

סדרה נערה

רופי בהכרתו ו"מערכי" בעמדתו הפוליטית.

אהוד אבריאלי, יליד אוסטריה ולשעבר איש-הקשר בין ההגנה ושרותי האינטליג'נס הבריטי, מסמל בעצמו היטב את הסיפוס הזה. אולם כל שגריר אחר ינהג כמוהו. כי ממשלת ישראל מגדירה את המדינה בכל הזדמנות כאירופאית באופיה וכמערכת בי אוריינטציה הפוליטית שלה.

לממשלה כזאת לא יכולה להיות ברית בתיקומא עם מדינה אפי ריקאית בעלת גאווה כושית, אוריינטציה אפרואסיאתית ועמי דה ניטראליסטית.

★ ★ ★

שנה חוקיות מסוימת ביחסים בין ישראל ומדינה משתחררת. הם עוברים שלושה שלבים עיקריים.

שלב א': באותה מדינה קיים שלטון אירופי זר. העם לוחם על חרותו. ממשלת ישראל מצפצפת עליו ומזדהה בכל הזדמנות עם השלטון הזר. הקולות המעטים בישראל, הדורשים לעזור ללוחמי-השיחרור ולקנות בעוד מועד את יידידותם לעולמים, טובעים בבוז.

שלב ב': השלטון הזר מסתלק. ממשלת ישראל מתעוררת. שריה ופקידיה חשים להקות-להקות אל המדינה המשוחררת, כדי להביע ידידות. עסקנים משם מוזמנים בי סיטונות לישראל כדי לבנות כאן חופשה געימה חינם. שמעון פרס מצטלם עם סגן שר-הכלכלה החדש. תת-מנהל-משרד-העבודה מביע הערצה והתפעלות באוזני מקליטני קול ישראל.

זהו ירח-הדבש. המדינה החדשה רעבה ל"הון ולמומחים מכל המינים. ישראל מציעה את הכל בתנאים נוחים מכל מדינה אחרת. עזרתה מתקבלת בידדות ובאהדה. שליחיה חוזרים לענפי המשק השונים, שני הצדדים מאושרים.

שלב ג': סוף ירח-הדבש. המדינה החדשה מתחילה להתמצא בשטח הפוליטי. היא נוכחת לדעת שהיא זקוקה לתמיכת הגוש האפרואסיאתי, ולתמיכת הערבים שיש להם עמדת-מפתח בגוש זה. הישראלים מצ' בייעים באו"ם עם האימפריאליסטים. הערבים מנצלים את המצב ומטיפים לניתוק הקשרים עם ישראל.

באותו זמן מתחילה האינטליגנציה המי קומית למרוד במומחים הלכונים הזרים, שעצם נוכחותם פוגעת בגאווה הלאומית. פקידו המדינה החדשה טוענים (בצדק או שלא בצדק) שהם יכולים להסתדר היטב בלעדיהם. הישראלים נראים ככל שאר ה-אימפריאליסטים הכלכליים המשעבדים את המשק הלאומי.

זהו סוף ירח-הדבש. המדינה החדשה מצטרפת למחנה האנטי-ישראלי, או נוקטת ב"מין של ניר טראליות אוהדת לערבים.

התהליך הוא אחיד. רק הקצב שונה מדי פעם. בבורמה, הרחוקה כעת מן המאבקים הבינלאומיים הגדולים, הקצב אטי מאוד. כי גאנה הוא מהיר. בציאד ובקפריסין הוא רק מתחיל. בניגואה הוא כבר מתקרב לגמר.

★ ★ ★

אפשר להתנחם באשדות. נעים לשמוע ידיעות שבת-בצהריים בקול יש' ראל. קצינים ישראלים במדי צה"ל מפקדים באקרה על מוסר קבלת-הפנים לנסיך פליס. אורח מקונקרי הביע התפעלות והערצה ל"מראה ישראל.

אולם בינתיים מתקרבת ההרפתקה האפריקאית לפיומה. איראפטר לרדוף אחרי פאטה-מורנגה צרפי תית ולחפש באותה שעה כוכבים שחורים. אלה שני כיוונים שונים — והבוחר בכיוון מערבה, מאכזב בהכרח את אורות המזרח.

ראש-הממשלה ביראת כבוד. השגריר "אמר לו שעליו לעשות". ואילו קחאמה אנקרומה "ביקש".

מצטיירת תמונה של נציג מועי צמח קולוניאלית גדולה הנוזף כי ראשי-שבט כושי, המתפלש בעפר כחרטה נכנעת.

גימה זו מתחזקת בקטע האחרון של הידיעה:

"באותה שיחה הזהיר מר אבריאלי את הדי"ר נקרומה מהנטייה לגרש את הזרים מן הספנות הגאנאית — והכונה לא רק לישראלים, אלא גם לבריטים, האמריקאים, ועוד. כי תהליך זה עתיד להיות בעוכרי הספנות הגאנאית."

אבריאלי "מזהיר". והפעם שוב אין הוא נוהג כנציג מדינה קולוני

השר הגאנאי מכתב לקאהיר, בו הכחיש את ההכרה שפורסמה בשמו בדבר התנגדותו לחדירת ישראל לאפריקה. אפילו הכחשה מוזרה זו, שלא פורסמה לא בגאנה ולא בקאהיר, אינה מכחישה את הכרות השר ביחס לשיט בסואץ ולתכנית החלוקה.

★ ★ ★

הבה נמשוך בקריאת הידיעה. היא מגיעה במהירות רבה מן המזרח אל המגורך.

"כמו כן הביע הדי"ר נקרומה בשיחה את הבנתו לעמדת ישראל בעצרת או"ם, בהצביעה לצד צרפת."

ישראל הצביעה בעד פיצוץ פצצת-אטום צרפתית באל-צ'חרה. בזאת התיצבה יחד עם קומץ הנציגים של כמה מדינות קולוניאליות, נגד הגוש המלוכד של כל עמי אפריקה

אנקרומה בקאהיר — בזכות קרובי אשתו המצרית

ניאלית אחת. עתה הוא מדבר כבר בשם כל המעצמות של הגוש המערבי.

השגריר הישראלי הוא דובר העולם הלכן בבירה השחורה.

★ ★ ★

ימה זו של הידיעה מסבירה במידה רבה מה קורה עתה לממשלת ישראל בגאנה ובניגואה, ומה יקרה לה בבוא היום בכל מדינה אפריקאית אחרת.

הסגל הדיפלומטי בכל בירה שחורה מתחלק לארבעה פלגים:

● פלג שחור, של נציגי המדינות ה"כושיות" האחרות.

● פלג חום, הכולל את שאר אנשי הגוש האפרואסיאתי — ההודי, האינדונסי, הפאקיסטאני, הערבים ותביריהם.

● הפלג הקומוניסטי הרב-גזוני, מויאט-נאם וקוריאה עד פולין ואלבאניה.

● הפלג המערבי-הלכן, המייצג את ה"עבר הקולוניאלי השנוא של המדינה המא-רחת ואת ההוה הקולוניאלי השנוא של שכנותיה המשועבדות עדיין.

לאן שייך הנציג הישראלי? כי אופן אוטומטי, מבלי שהדבר יוחלט כאיזה מקום שהוא, הוא תופס את מקומו בין העמים הקולוניאליים. כי הוא "לבן" בצבעו, "אי

ואסיה המשתחררים. היא עשתה זאת בקשר עם ענין, אשר כל עמי אפריקה המ"ערבית, ממארוקו ועד גינאה, רואים בו איום ישיר לבריאותם. ואילו ממשלת גאנה עמדה בראש האמת נגד צרפת.

אם כן, אחת מה השתיים: או שנאקרומה הוא בוגד ציני, השם לקלם את ההכרזות של עצמו — או שאהוד אבריאלי דיווח דברים שלא היו ולא נבראו.

אבל נמשך בקריאת הידיעה: "משאמר לו השגריר הישראלי שעליו ל"עשות משהו מייד להפגנת היחסים הטובים עם ישראל, ביקש הדי"ר נקרומה מישראל לשלוח לגאנה יועץ חקלאי מדרגה גבוהה ביותר, וכן יועץ בריאות ויועץ לענייני חינוך מאותה דרגה."

שימועו, שימועו! כדי לפצות את ישראל על הנזקים והעלבונות, מוכן נאקרומה להסכים שישראל תעשה לו עוד כמה טובות!

הוא לא יכחיש את דברי השר שלו כי קאהיר. הוא לא יערוך ביקור בתלאביב. אבל הוא מוכן להסכים שכמה מומחים יש ראלים נוספים יבואו לעזור לאנשיו. אכן, הדובר הירושלמי הוא הומוריסט שנון.

★ ★ ★

דאי דשים לב לנוסח הקטע הא-רון. השגריר הישראלי אינו משוחח עם

שר יגורנו בא. רק עיתר, קריין של קול ישראל או דובר משרד-החוץ יכול עוד להתכחש למצב הגלוי לעין: עמדות ישראל באפריקה מתמוטטות והולכות. שר של ממשלת גאנה הודיע בקאהיר כי ממשלתו תומכת בתוכנית לחלוקת ארץ-יש' ראל משנת 1947, וכי היא מצדיקה את סגירת תעלת-סואץ בפני השיט הישראלי.

נציג גינאה באו"ם נאם השבוע נאום אנטי-ישראלי קיצוני ביוכח על הפליטים, בו טען כי ישראל היא מכשיר כירי האימפריאליזם נגד עמי המרחב.

בגאנה גוברים המכשולים הנערמים בפני השליחים הישראליים, עד כדי איום ממשי של סילוק ישראל מחברת הספנות המשותפת הכוכב השחור.

אלה עובדות מוצקות. כבואן אי חרי דבריהבלע המועזעים שהושי מען כפרלמנט הגאנאי, בני הכרו מפלגת-השלטון, נגד ישראל, והחי רמת ישראל במסיבה הרשמית לכי כוד נשיא גינאה בניוירוק — לקחן חרימשמעי.

★ ★ ★

שרד החוץ הישראלי אינו מצליח לבלום התפתחות זו. אולם הוא מצליח להעלים אותה מעיני הקהל הישראלי. יש לו כשרון מופלא לראות את הצד החיובי גם בתבוסה הנוראה ביותר.

(אם יבעט מחר נשיא כושיסטאן בשגריר הישראלי ויפילו מכל המדרגות של ארמונו, יודיע על כך דובר משרד-החוץ כך: "נציג ישראל ערכו לאחרונה סקר סכני חשוב בחזק המדרגות בכושיסטאן, על פי יוזמת הממשלה הכושיסטאנית. משקיפים בירושלים מציינים כי הביצוע המוצלח של משימה זו מחזק את הקשרים בין שתי המדינות. קדם לכך מנע אישי הדוק בין הנשיא לבין שגריר ישראל.")

הרגמה קלאסית של כשרון זה ניתנה השבוע מעל עמודי הארץ, תחת הכותרת: "משרד החוץ: אין משבר ביחסי ישראל-גאנה."

והנה לשון הידיעה:

"יחסי ישראל-גאנה הם טובים ותקינים. בקרוב אף תתרחב מסגרת שיתוף-הפעולה בין שתי המדינות — מסר אתמול דובר משרד החוץ. ... כפי שנועד נפגש לאחרי רונה שגריר ישראל בגאנה, מר אהוד אבי ריאל, עם ראש ממשלת גאנה הדי"ר נאק רומה, ובשיחה שהתפתחה דיבר ד"ר נאק רומה בנימה של נק'פת-מצפון בשל כמה מקרים של התנהגות גאנה כלפי ישראל. בין השאר הזכיר את ביקורו בקאהיר בלי שביקר גם בישראל, את התפרצות של חבוי הפרלמנט בגאנה נגד ישראל ולאח' רונה גם פרשת הכוכב השחור."

כבר כאן נשאלות כמה שאלות:

ראשית: מדוע זוהי ידיעה מטעם דובר משרד-החוץ בירושלים, ולא הודעה רשמית מטעם ראשי-ממדי שלת גאנה ושגריר ישראל על מהלך פנייתם, כנהוג כנהוג הי דיפלומאטי?

הסיבה הסבירה: לקחאמה אנקרומה (זה, אגב, שמו הנכון) אין כל חשק להודיע די ברים כאלה. אם כי אולי לא איכפת לו מה מספר אהוד אבריאלי בישראל.

שנית: הידיעה אינה מזכירה את הפרט החשוב ביותר של הי השתלשלות העגומה — הודעת השר הגאנאי בקאהיר, שפרושה הכרות מדיניות אנטי-ישראלית רשמית.

אי הכחשה בידי אנקרומה מהתה אישורי למעשה. דבר זה לא השתנה גם כאשר פירסמו עתוני ישראל השבוע ידיעה מוזרה, ללא שום ציון מקור, שבאה אף היא, כנראה, ממשרד-החוץ. בידיעה זו נאמר כאילו שלח

„קואליצית ניר“, כנסים לקואליציה אנסי-מפא"ית מקיר אל קיר, מסביר את הצעתו

איחוד - בלי מפא"י

הבאות, כאשר יתמודדו המצעים הרעיוניים ללא פחד, באחירה של חופש ודיון עניני כן, למשל, יש להניח כי עניני החוץ — שלפי ההרכב-לדוגמא שהצעתו ימסרו לאישיות מבין המפלגה הפרוגרסיבית המתונה — יתנהלו בקו של ניטרליזם, כך ששום מפלגה לא תמצא את עצמה במצב שממשלתה מתקשרת עם גוש בינלאומי שהיא עצמה מתנגדת לו. ואילו עניני הבטחון, שהצעתו למסרם בידי שר שיש לו זיקה בטחונית ידועה, ושקציני צה"ל רוחשים לו אימון, יוכלו להתנהל גם להבא ללא זעזועים.

יש להדגיש בכל תוקף כי תקופת-הבראה זו לא תנוצל לשם טיהור המנגנון הממשלתי מחסידי מפא"י. כל המפלגות חייבות להסכים מראש כי בתקופה זו לא יהיו שום שינויי גברא במנגנון, ולא יפוטרו איש בגלל השתייכותו המפלגתית. אפשר לקבוע, למשל, עקרון שגם במקרה ששר ירצה לפטר אדם בשל איידיולוגיה או הפרעה, יוכל הדבר להתבצע רק באישור ועדה ממלכתית ניטרלית בלתי-חלויה, בראשות שופט עליון. מובן שבכל זאת יהיו חילוקי-דעות. לדעתי, אין כל רע בכך שבכל מקרה כזה תצביע כל מפלגה לפי מצפונה, ואפילו יגרום הדבר למצב בו יצביעו מפ"ים ואחדות-העבודה, למשל בדיון על בעיות שר, עם נציגי מפא"י האופוזיציונית. רק כלל אחד חייב להיות מקודש: בתקופת-הבראה אסור לשום מפלגה להצביע נגד הממשלה בהצבעה של אימון.

המכתח בידי תנועת-החרות

השאלה המעשית הראשונה היא: למה צריכה תנועת-החרות להציע הצעה כזאת? כפי שהסברתי למנהיגי התנועה שנפגשתי עמם, וביניהם גם בר מנחם בגין: אין לדעתי כל אלטרנטיבה רצינית לפני המפלגה. במצב הנתון, היא חוסיף במשך ארבע שנים להיות מבודדת לחלוטין, ללא כל אפשרות להטביע את חותמה על המאירעות, שייקבעו על-ידי מפא"י בעזרת גורותיה, ואשליה היא לחשוב כי מצב זה ישתנה לטובת המפלגה אחרי ארבע שנים. להיפך, יש להניח כי מפא"י תשקוד על כך, ששוב לא תעמוד עוד פעם בפני סיוט של עלית חרות, ותאחוז בעוד מועד בכל האמצעים העומדים לרשותה, כדי למנוע כל הצבעה חופשית בכיוון זה.

מי שאינו משלה את עצמו, חייב להכיר בעובדה שיתכן מאד שתנועת-החרות תישאר לא רק בכנסת הרביעית, אלא גם בחמישית, בשמינית ובעשירית, במצב של סיעת-אופוזיציה נצחית, בעלת 15 או 20 או 12 ח"כים, מנותקת מכל השפעה אמיתית. ההצעה שאני מציע עשויה, לדעתי, לשבור אחת ולתמיד את מעגל-הקסמים הזה. היא תתן בידי תנועת-החרות, זו הפעם הראשונה מאז קום התנועה, יוזמה פוליטית העשויה להוביל אותה להשפעה מכרעת על ההתפתחות החברתית והפוליטית בארץ.

כפי שעוד אסביר, לא קיימת לדעתי שום אפשרות שהמפלגות האחרות יסרכו להיענות ליוזמת חרות להקים ממשלת-הבראה. אולם נניח לרגע כי הדבר יקרה בכל זאת, וכי חרות או תצביע, בהתאם להכרזתה, יחד עם מפא"י, למען שינוי שיטת-הבחירות.

האם יהיה או מצבה של חרות באמת גרוע יותר מאשר הנהו היום? גם או תישאר חרות כמפלגה גדולה, ההבדל היחיד יהיה ששוב לא יהיו לה חברים רבים בכנסת. האם בואת תשפיע פחות על המאורעות מאשר כיום? או, אם לנסח שאלה זו להיפך: האם הם משי-פיעים כיום על המאורעות יותר מכפי שישפיעו אז?

למפלגות לא תהיה ברירה

השאלה השנייה היא: מדוע יסכימו המפלגות האחרות להיענות ליוזמת חרות? התשובה היא: לא תהיה להן כל ברירה. הן תצטרכנה לבחור בין ממשלת-הבראה, בה תהיה להן השפעה וסיכוי לעליה גדולה בבחירות הבאות — לבין התאבדות פוליטית. כי קבלת שיטת הבחירות האיוורות, בקולות מפא"י וחרות, פירושה בשבילן: כליון מוחלט.

יכול כמובן מישהו לטעון כי מפא"י תתחכם ותבטיח מראש למפלגות האחרות שלא תצביע יחד עם חרות, במקרה זה, אפשר לטעון, לא תענינה המפלגות להזמנת חרות. על כך יש לענות כמה וכמה תשובות:

● שום מפלגה לא תאמין לה. אפילו תקים קואליציה זמנית — נניח עם השמאל — הרי שותפיה ידעו שבמקרה ויפרוץ המשבר הקטן ביותר בממשלה תחזור בה מפא"י מהבטחתה ותצביע עם חרות. במצב פסיכולוגי כזה לא יוכלו מנהיגי שום מפלגה לישון בשקט, כי הגשמת הצעה זו תוכל תמיד לבוא בחסות. כל רגע וכל שעה תוכל ההצעה לעלות במפתיע, ולגרום לכליונם. היענות להזמנת חרות יכולה להיראות להם כרעה קטנה יותר.

● חרות לא תפסיד שום דבר גם במקרה שמפא"י תתחכם לרעיונה. להיפך, מפא"י תעמוד מול בוחריה בדמות של מפלגה שמעלה באמון באופן רציני, שבגדה בכל העקרונות שונסאה על דגלה במערכת הבחירות והנושאים את החותם האישי של דויד בן-גוריון. יתר על כן, במשך כל ארבע השנים הבאות תישאר היוזמה בידי חרות, והיא לא תחזור למצב האומלל של סיעה שאין לה קשר עם המאורעות.

הקמת קואליציה ממשלתית חדשה בהנהגת מפא"י לא תשנה את המצב במאומה. אפילו תקום ממשלה כזאת, יפתח כל המאבק מחדש ברגע שתקום חרות ותכריז את הצעתה.

★ ★ ★

נשאלת עוד טענה אחת, ששמעתי אותה נאמרת בחציפה: כאשר תעמוד מפא"י בפני המציאות של אבדן השלטון, היא לא תיכנע מרצונה. היא תנכה לחולל הפיכה מזוינת. אינני רוצה להביע דעה אם הדבר באמת יעלה על דעתה של מפא"י ברגע המכריע. אני מקווה שלא — להוציא, אולי, אותם חוגי צעירים שהציעו בשעתו לדויד בן-גוריון לחולל הפיכה צבאית. אולם למען שלמות התמונה, נניח לרגע כי אכן תרצה מפא"י ללכת בדרך זו. על כך יש להשיב שלושה דברים.

ראשית: האזרח הישראלי ידע להתגונן בפני נסיון כזה. בישראל לא תצליח הפיכה מן הסוג שאפשר לחולל בבגדאד או בקאהיר.

שנית: אם הדבר בכלל יכול לקרות, מוטב שמפא"י תנסה עתה, מאשר שתנסה בעוד חמש או עשר שנים, כאשר שילטונה יהיה עוד יותר חזק מהיום.

שלישית: אם בכלל יכול מישהו להעלות על דעתו רעיון כזה, הרי זה הנימוק החזק ביותר למען הגשמת הצעתו. שהרי אם כן, הגיעה השעה להוציא מידי מפא"י את הכלים אשר בעזרתם היא משעבדת כיום את הבוחר — ושרק בעזרתם היא יכולה לחולל הפיכה.

זרח ורשהטיג; סעד — בנימין מינץ; עבודה — ישראל ברזילי; פנים — משה שפירא; פיתוח — מרדכי בנטוב; תחבורה — יוסף סרלין.

הצעה זו בנויה, כמובן, על ההנחה שאישים מרכזיים כמו מנחם בגין, מאיר יערי וכו' לא ירצו לשרת בתפקיד משני בממשלת-הבראה כזאת. הבנויה על פשרה מקיר אל קיר.

★ ★ ★

אדם נכון ישאל כאן: איך יכולה ממשלה, המורכבת ממפלגות כה שונות ומנוגדות, לפעול בצחצח? האם לא יתעורר פעם בשבוע משבר, כאשר מפלגה אחת מציעה פתרון ברוח מצעה הרעיוני, ומפלגה אחרת בממשלה תציע בדיוק את ההיפך?

על כך יש להשיב כי בפני ממשלה זו תעמוד קודם כל ומעל לכל משימה מרכזית אחת: להכריא את החיים הדמוקראטיים בארץ, ולשחרר את האזרח מתלותו הנוכחית בגורמים שאין להם קשר עם המצע הרעיוני של המפלגות. תפקיד הממשלה הוא להבטיח במשך ארבע שנים תמימות חופש אזרחי, על-ידי כך ששוב לא תהיה קיימת מפלגה שתוכל להשתלט על האזרח בזכות עמדתה המונופוליסטית, ויכולתה לספק לאזרחים פתיונות.

לאור המשימה המרכזית הזאת, שתהיה ברורה לכל המשתתפים מן הרגע הראשון, יתפסו כל שאר הבעיות מקום שני במעלה. הן תצטרכנה להיפתר בדרך הפשרה, ובלי ספק שפשרה זו תתבסס בעיקר על קיום הסטאטוס קוו בשטחים העיקריים — דת, כלכלה, מדיניות-השכר. כל המפלגות המשתתפות בממשלה יצטרכו להבין כי למשך תקופת-הבראה זו לא יוכלו לשנות באופן קיצוני דברים עקרוניים, אלא יצטרכו למצוא את שבילי-הזהב בין העמדות השונות, מתוך תקווה כי אחרי ההבראה יהיה מקום להכרעה אמיתית בבחירות

לממשלת הבראה לאומית

אכניאל, חרות
זואר

בורח, דתי לאומי
בריאות

אהה, אחה"ע
בטחון

אבירי, מפ"ם
משטרה

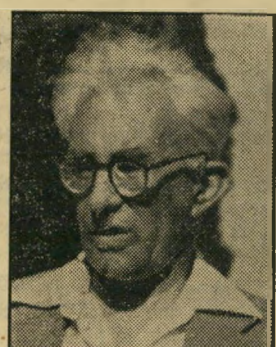
ספיר, צ"ב
מסחר וזעשירה

גלילי, אחה"ע
חקלאות

סרלין, צ"ב
תחבורה

בנזוב, מפ"ם
פיתוח

ספירא, דתי לאומי
פנים

מזל טוב

ל אזרחי ישראל לא חסרו לפני כששה שבועות מאורעות מסעירים. התקופה היתה תקופה של ערב בחירות. אלה שלא התענינו בבחירות היו מתוחים לקראת התמודדות הנבחרת הישראלית בכדורגל נגד נבחרת יוגוסלביה. הידיעה המזעזעת שקפצה יום אחד אל הכותרות הראשיות שקעה ונעלמה אחרי יום. היתה זו ידיעה טראגית. ידיעה על תאונה.

ב־20 לחודש אוקטובר מצאו את מותן שלוש צעירות ישראליות בסביבת אילת. הן היו תלמידות בית-הספר החק"כ לאי שבעין-כרם. הן יצאו עם כיתתן לטיול בסביבת אילת. הן נכנסו לתוך בונקר ממוקש, הפעילו מוקש ונהרגו. כעבור יומיים בלבד האפילה על אסון זה ידיעה על אסון כבד יותר — אסון האוטובוס בדרך לדימונה. אסון הילדות שנהרגו בסביבת אילת כמעט ונשכח. כי אסונות בשעת טיולים אינם דבר נדיר בישראל. הרבה אנשים ראו אותם כהכרח מחויב המציאות.

אולם היתה גם סיבה נוספת שלא הביאה להתרגשות הצבור סביב האסון, מלבד אלה שנגעו בדבר ישירות. לפי עדויות הנוכחים במקום, וכפי שהפרשה תוארה בעתונות, נפלו הילדות קרוב לקלות-דעתן. הן לא נשמעו להוראות מדריכה ונכנסו לתוך השטח הממוקש, כתב אחד העתון-נים. "יש לציין שכל המוקשים בסביבות אילת נמצאים בשטח חים מסומנים ומגודרים בשתיים או בשלוש גדרות, ואין כל סכנה נשקפת למטייל שאינו קל-דעת וחסר אחריות", סיכם אחד מעיתוני הערב.

המשפחות השכולות היו יכולות להשאר עם כאבן והי-פרשה הטראגית עלולה היתה להישכח, אילו לא מינה שר החקלאות דאז, קדיש לוי, כבר יומיים אחרי האסון, ועדת חקירה מיוחדת שתחקר את נסיבות האסון. עצם מינוי ועדת-החקירה לא היה בו הרבה מן החידוש. המונח ועדת חקירה, הפך בישראל לשם נרדף לקבירת פרשות בשקט.

★ ★ ★

קלות-דעת או קרבן?

לפעם היתה זו ועדת חקירה שונה מן הרגיל. היא הורכבה מחמישה אנשים. שניים מהם, שופט השלום הירושלמי יוסף חריש, סגן אלוף יוחנן סמואל, היועץ לעניני גנ"צ במשרד הבטחון, הנס כבר בעלי-נסיין בענין שהועדה עמדה לחקור אותו. שניהם היו חברי ועדה מיוחדת שהוקמה ליד משרד ראש-הממשלה, מיד לאחר תאונת הרכבים בדרך מעין-גדי לדימונה, לפני ארבעה חדשים. במטרה למצוא דרכים למניעת תאונות בטיולים.

מלבדם מונו עוד, עלידי שר החקלאות, כחברי הועדה, ח"כ מפא"י רחל צברי, מנהל בית הספר החקלאי בשפיה יוסף דשבסקי, ויוסף אבירם, מפקח על חינוך גופני במשרדי החינוך וההקלאות.

בראשותו של השופט יוסף חריש (36), חבר אמיתי גבה-קומה, בוגר הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים, ולשעבר מנהל לשכתו של השר דב יוסף במשרדי הקיצוב, החקלאות, התחבורה והמשפטים, החלה הועדה את ישיבותיה לפני כשבועיים.

מה שגולל בפני הועדה בישיבותיה דמה לסיפור בלי-שים מרתק. כאשר התכנסה הועדה לראשונה היו בפניה רק העובדות הסופיות, כפי שהן נצטבו בפני כל חוקר בכל סיפור בלשים טוב.

שלוש ילדות נהרגו בתאונה מחרידה. מול לוי, מול קפליטו ואסתר אבירן היו בנות 16. הן באו שלושתי לבית הספר החקלאי בעין-כרם לפני כשנתיים בעת שנפתחה במקום כיתה אקסטרנית. יום יום, בשעה שש וחצי בבוקר, הן חיכו ליד בתיהן בירושלים לאוטובוס הצהוב, שיביא אותן לבית-הספר. בערב, בשעה שש, היו חוזרות הביתה אחרי יום לימודים ועבודה. שלושתי היו ילדות ירושלים.

שלושתי מצאו את מותן יחד. הן השתתפו בטיול שערכו כיתת ג' של המוסד החקלאי בו למדו. 47 ילד השתתפו בטיול, מלבד המלוים. ביום השני לטיול, יצאו המטיילים בשעות הבוקר לטיול בסביבה, שם עשו חניה בשעה 8 בבוקר לצרכי ארוחה. בעת החניה התרחקו השלוש מהדרך, כנראה לשם עשיית צרכיהן, חדרו דרך גדר לעמדה צבאית, הפעילו מוקש שהוטרר במקום. שתיים מתו במקום. מול לוי מתה בדרך לבית-החולים באילת. האם היו שלוש הילדות קרבן של קלות דעת ילדותית, כפי שמתן תואר בעתונות? האם לא פעלו באסון גורמים ונוסבות שהוציאו אותו מגדר של תאונה מקרית?

★ ★ ★

קורם לחובשות, בהגנה

כבר בישיבתה הראשונה של ועדת החקירה, שקיבלה את תואר ראשה ונקראה ועדת חריש, התברר שלא תהא זאת חקירה שיגרתית. הרמה החלה מהרגע הראשון, בו עלה ראשון העדים על הדוכן בבית-משפט השלום שבמגרש הרוסים בירושלים.

העד הראשון נראה כחסר חשיבות למרות מעמדו הרם. היה זה זאב טישלר (39), מנהל בית-הספר החקלאי בעין-

• ראה תמונת שער, בה יושבים מימין לשמאל: דשבסקי, אבירן, חריש, סמואל וצברי.

כרם. הוא עצמו לא השתתף בטיול. אולם עדותו שנאמרה בגלוי-לב, החלה לגלגל את כדור-השגל הגדול.

השופט חריש: "האם ידוע לך שאין רשות לקיים טיול בלי רשיון?"

טיישלר: "ידוע לי."

חריש: "האם היה רשיון לטיול הזה?"

טיישלר: "כן."

חריש: (לאחר שהראה לטיישלר את המסמך): "זה הרשיון. מה נאמר כאן? יש לפנות לתחנת המשטרה הקרובה. מה בדבר הפניה לתחנת המשטרה באילת?"

טיישלר: "איני יודע. לא הייתי. אני חושב שלא פנו."

חריש: "האם הורית לשאול דור (מרכז הטיול, מדריך בבית-הספר) לפנות לתחנת המשטרה?"

טיישלר: "הורית לא מלא דור אחרי כל ההוראות."

רחל צברי: "מי האחראי לעזרה ראשונה בבית הספר?"

טיישלר: "האחות עזבה בדיוק את העבודה. אנחנו עד היום מתקשים בבעיה זו."

יוחנן סמואל: "האם אינקה דור, שיצאה עם התלמידים, היא חובשת לפי מקצועה?"

טיישלר: "לא. היא מורה לביאולוגיה."

סמואל: "איך היא מתמצאת בחובשות?"

טיישלר: "היא גמרה קורס."

עד טישלר

חריש: "מי עוד יצא לטיול?"

טיישלר: "אשתי, שהצטרפה בתור חובשת. היא עברה קורס לחובשות בהגנה ויש לה נסיון בניהול טיולים."

חריש: "האם שמעת על מעיה בדרך?"

טיישלר: "לא."

חריש: "האם שמעת שנתן אידלין (הסייר של הטיול) טעה בדרך?"

טיישלר: "לא שמעתי."

חריש: "האם שמעת שכאשר הם חנו, הלך נתן למקום אחר לחפש את השביל?"

טיישלר: "שמעתי משהו כזה. שמעתי שירד למוצב צבאי ואחריכן לא ראה צבא והחליט לחזור."

חריש: "כי לא היה מי שראה לו את הדרך?"

טיישלר: "עד כמה שאני שמעתי בגלל זה שלא מצא צבא במקום."

סמואל: "או שלא מצא את השביל?"

טיישלר: "על טעה בדרך לא שמעתי."

חריש: "כאשר אזרחים הולכים לתחום צבאי מובהק — מן הראוי שישראלו מושגים מן הצבא. הייתי שם ביום ששי ואיני מוכן להוליך לשם השבוע טיול, כי השבילים דומים זה לזה. איך נתן אידלין יכול כעבור שנה וחצי מיום שהיה במקום לאחרונה, לדעת את המקום?"

טיישלר: "לו הייתי שם לפני שנה וחצי הייתי יכול להנהיג את הטיול."

חריש: "ברשיון שהוצאת יש תנאים, שהאחראי לטיול חייב להיות קצין, בוגר קורס קציני חי"ר. מי ממארגני הטיול היה כזה?"

טיישלר: "לא היה אף אחד."

חריש: "רשיון מותנה בתנאים. כאשר עברת על תנאי אחד הרשיון אינו קיים."

טיישלר: "אני יודע שמוציאים רשיונות גם לבעלי דרגות אחרות."

חריש: "האם היוצאים לטיול הצטיידו באקדח רקטות?"

טיישלר: "איני בטוח בזה. אני חושב שהמשטרה אמרה שזה לא נחוק."

סמואל: "האם ידוע לך שבטיול חייב להשתתף חובש או אחות מוסמכים?"

טיישלר: "חובש מוסמך לא היה."

חריש: "הוא אומר לא נתמלאו הוראות הצבא?"

טיישלר: "אני לא מקבל את הפרוש. הרשיון היה לעניי איש בטחון שחתם על זה."

חריש: "מי האיש שחתם?"

טיישלר: "זאת היתה פקידה, ירונה, יושבת בקומה השישית במשרד הבטחון."

אחרי טישלר עלה על דוכן העדים שאול דור, אחד המר-ריכים במוסד, שהיה למעשה האישיות המרכזית בטיול.

חריש: "אתה סמל ראשון, בוגר קורס מ"כים?"

דור: "כן."

חריש: "האחראי לטיול חייב להיות קצין, בוגר קורס חי"ר. אתה אינך כזה?"

דור: "כשנסענו לטיול לתל-ירושם, נסעו עם זה שאני סמל ראשון. נאמר לי שלא עומדים על דרישה זו."

חריש: "לא זו בלבד שהדרישה כתובה (ברשיון) הם גם הדגישו אותה."

דור: "זה היה מונח לפני מי שנתן את האישור."

חריש: "ידוע לך טיבו של שלט אדום?"

דור: "כן, סכנה."

חריש: "אזיזה?"

דור: "אני לא יכול להגיד במאה אחוז שזאת סכנת מוקשים. ידעתי שזאת סכנה."

חריש: "איך יכולת להיות האחראי לטיול כשאינך נוסע למקום, כשאתה יושב על שפת הים (באילת)?"

דור: "לא ישבתי על שפת הים."

חריש: "החפש על שפת הים במה מתבטאת אחריותך לטיול בשבתך באילת?"

דור: "החלטתי שאני לא רשאי ללכת למקום, היות וקילדים חוזרים אחרי הצהרים ואהיה עסוק עם שמירת הרחצה בים. ולא תהיה לי אפשרות להכין חומר ללימודים."

חריש: "האיש בעל ההכשרה הצבאית נשאר, זקא בקטע הקשה ביותר בטיול זה, להכין את הרקע להמשך הלימודים או לחצה בימי?"

דור: "לא ידעתי שיש שם מוקשים."

חריש: "אתה רואה איך דברים אחוזים ושלושים כמו שרשרת. לא ידעתי שיש מוקשים — לא פנית למשטרה. לא פנית למשטרה — לא קראת את ההוראות. אשתך נשארה גם באילת?"

דור: "היא באה בתור מורה ואספה אצות."

חריש: "מי היו המורים בקטע זה של הטיול?"

דור: "לא היו מורים, אלא נתן אידלין, עמי ורפי."

אבירם: "אתה ניהלת הרבה טיולים?"

דור: "אני לא הרבה. לאילת, מבית-הספר שלנו זה הטיול הסלישי."

★ ★ ★

חיוב, בחצי זווית

לעד הבא היה נתן אידלין, חבר קיבוץ רבדים, שצורף לטיול אחרי שנחשב לסייר מצליח ומדריך גנ"צ אחראי.

חריש: "איך קרה שלא ידעת את הדרך?"

אידלין: "לא חשבתי שהדרך שם."

חריש: "אתה קצת גיששת את הדרך?"

אידלין: "כוונתי היתה ללכת למוצב לשאול אינפור-מציה מהחילים."

סמואל: "הרובה היה אצלך כשהלכת למוצב? איפה היה?"

אידלין: "השארתי אותו בידי אחד החניכים."

חריש: "זה מותר לדעתך?"

אידלין: "אני חושב שלא."

חריש: "אפיה היו הכדורים?"

אידלין: "היו אצלי."

חריש: "למה לא נסעתם למוצב?"

אידלין: "הוריתי לילדים שיש מוצב צבאי והאיזור הוא צבאי וצריך להישאר על הדרך."

חריש: "אזהרתך הגיעה לאוזני הבחורות? אתה זוכר אותן אישית?"

אידלין: "לא. רק אחת, את הגיננית. מזל ניגשה ושאלה אם מותר לגשת לעמדה."

חריש: "מה שאלה?"

אידלין: "האם מותר לגשת לעמדה. היא אמרה את המילה, עמדה. עניתי שאין לגשת לשום עמדה."

חריש: "מה היתה תגובתה?"

אידלין: "היא הניעה בראשה."

חריש: "לחייב או לשלילה?"

אידלין: "אני הבנתי לחיוב. היא הלכה בחצי זווית."

חריש: "מה קרה אחריכן?"

אידלין: "ההתפוצצות. אני עמיתי לאיסוף. לא זוכר מה עשיתי בזמן הנפץ."

סמואל: "ראית איזה שלטים?"

אידלין: "ראיתי את הסתכלתי על שלטים. בהתחלה רק על עקבות. ניגשתי וראיתי מפולת, הבחנתי בפצעים בידה (של מזל לוי) ותחת בית-שחיה. היא אמרה: 'אל תיגע לי בבטן.' תוך עשר דקות הוצאתי אותה. ביקשתי שמיקה. ידעתי שנפגעי בטן אין לחבוש ויש להעביר אותם במצב

עד ראובני

ראשון עדים אלה היה אלי פרנקו, חבלן צבאי שהיה למעשה האחראי למוקשים שנמצאו במקום האסון. **חריש:** "האם בדקתם את המוקשים לפני ההתפוצצות?" **פרנקו:** "במקום ההוא לא." **חריש:** "לא ידעת על קיומו של הבונקר ההוא?" **פרנקו:** "בזמן שהגעתי לאילת אף אחד לא גילה לי את מקום הבונקרים. גיליתי אותם לאט לאט." **חריש:** "אני מבין שאת הבונקר הזה לא בדקת לפני האסון בכלל?" **פרנקו:** "לא." **חריש:** "האם ביום האסון ראית שלטי אזהרה במקום?" **פרנקו:** "כן, היו. שלט אחד למטה." **חריש:** "את השלטים הסרתם?" **פרנקו:** "אף אחד. רק הרביטורן מצא ותלה שלט גדול." **חריש:** "לא התפלת שהוא מוצא פנאי לטפל בשלט כאשר הגויות עוד היו שם? הוא נתן לך פקודה להכנס והוא התעסק בשלט?" **פרנקו:** "כן." **חריש:** "חוקי המשלט הזה שהרביטורן התעסק בו ראית עוד שלטים נפולים?" **פרנקו:** "לא." **אבירם:** "האם לא שמעת שהתקינו שלטים במקום לאחר המקרה?"

פרנקו: "בזמן שקרה האסון היו שלטים. לפני כמה ימים עברנו שם, הוצאנו שלטים ושמונו אחרים." **אבירם:** "לאחר האסון הוצאתם שלטים ישנים ושמתם רבים חדשים?" **פרנקו:** "כן." **חריש:** "לפני פרנקו היה החבלן הצבאי באילת ישראל אפלבלט. גילה אפלבלט בעדותו: "קיבלתי הוראה לשכוח מהבונקר בו הונחו המוקשים ולמשוך ידי ממנו. לא הראיתי לפרנקו שבא במקומי את המקום מפני שכנראה גם הוא לא היה צריך לדעת עליו ואנו לא היינו צריכים להזכר בו."

● "בדקתי את המקום בתקופת שרותי כמה פעמים ולפעמים מצאתי שהשילוט הוא פגום. יתכן שמאו הפסקתי לבדוק את המקום נפלו השלטים בגלל הרוחות." **חריש:** "על צד זה של הפרשה היעד גם מפקד משטרת אילת, יצחק שקל, שהשמיע את הטענה: "מעולם לא זוהירו את המטיילים בסביבה כי השטח הוא ממוקש. עברתי בסביבת המקום הממוקש שלוש פעמים ולא ידעתי כי הוא ממוקש. אינני יודע בדיוק היכן המקומות הממוקשים בסביבה."

★ ★ ★ רודפים אחרי שזט

רודפת החקירה התקרבה לסיום חקירת העדים. מדי פעם פרצו התנגשויות בין חברי הועדה לבין העדים. החריפה שבהם היתה ההתנגשות בין השופט חריש לבין מנהל בית-הספר זאב טישלר, שהצהיר: "אנחנו לא מוכנים לצורה כזאת של חקירה בבית-המשפט." אולם העד המזור ביותר שהופיע בפני הועדה היה העד האחרון שהופיע עד כה. היה זה אלכסנדר בן-דוד, שהתנדב להעיד מרצונו, בתור קצין לשעבר ומדריך טיולים באילת. בתור עד מומחה בכיול ואוביקטיבי, העיד אלכסנדר כי השתתף בהרכב טיולים בסביבה. מתוך דבריו של בן-דוד השתמע כאילו עיקר האחריות בטיוולים באזור זה מוטלת על המדריכים, ההנהלה ועל ההורים המלווים. בהמשך דבריו ציין בן-דוד כי חודש לפני האסון ביקר במקום וראה שילוט מתאים. הוא גם טרח להסביר כיצד יתכן ושילוט כזה נעלם.

בן-דוד: "הייתי באותו אזור לפני חודש. ראיתי בחורים רודפים אחרי בחורה, שמאחוריה תלוי השלט, זהו רות מוקשים, שהורד מגדר של איה שהוא שדה מוקשים."

חריש: "מה אתה יודע על השלטים?" **בן-דוד:** "חודש לפני האסון ראיתי שם ארבעה שלטים. שני משולשים אדומים קטנים ושני שלטים גדולים."

סמואל: "לא הבונקר עצמו היה שלט?" **בן-דוד:** "לא, אבל אזלי הוא לא היה בגלל מקרה, כמו שסיפתי על הילדה שרצה עם השלט על גבה."

גם בהמשך עדותו התברר שעיקר האנדרלמוסיה בטיוולים נובעת מתוך המנועות של הגופים המטיילים לתאם את הטיולים עם מוסדות הצבא. היה ברור מתוך דבריו שאילו היו הטיולים בפקודת אנשי הצבא היו נמנעות תקלות. עדותו של בן-דוד, שהתנדב מרצונו להעיד עדות שהיתה לטובת גורמים מסוימים, נראתה מוזרה עוד יותר לאור העובדה שבתחילת עדותו סיפר בן-דוד שאינו מכיר כלל את המפקדים הצבאיים של אזור אילת כיום.

אולם כמה דקות אחר שסיים את עדותו, פגש בן-דוד במסדרון בית-המשפט בלבביות מרובה קצין ממרחב אילת, שקודם לכן נשבע שאינו מכירו. באותו רגע יצא השופט חריש מחדרו, ראה את השניים משוחחים בידידות, פנה אל בן-דוד: "הרי העדת שאינך מכיר אותי?" השניים השתתקו. מה שהועדה לא שמעה אודות אלכסנדר בן-דוד, היתה העובדה שהוא עבריון מועד, שנשפט על ביצוע כמה עבירות פליליות.

אולם גם מבלי לדעת עובדה זו, ציין השופט חריש בפני כתב העולם הזה: "מאד מוזרה היא הפגישה הלבבית בין השניים. כל הופעתו של אלכסנדר בן-דוד נראית לי חשודה." הדרמה הבלשית הגיעה לשיאה. התאונה שנגרמה, כביכול, בגלל חוסר-זהירות-ילדותי, התגלתה כתוצאה ברורה של רשלנות והזנחה פושעת מצד כמה גורמים. בידי היעדה היו עתה החוטאים שהובילו אל האשמים, למרות פעולות הטשטוש מצד עדים מסוימים. קבע יושב-ראש הועדה בפני כתב העולם הזה: "למרות כל הנסיונות להעלים חלקים מן האמת, גם אם שיקרו, איני חושב שיש צורך להעמידם לילדים, גם אם שיקרו, איני חושב שיש צורך להעמידם לילדים, כי קישרם לבית-הספר הוא כמו קשר של בן להוריו. בקשר למבוגרים, שיתכן ולא אמרו את כל האמת — במי דה ונגלה זאת, נוכל להמליץ להעמיד אותם לדין. ברור שאין להמשיך ולהארגן כך טיולים. יש לשמור על החיים."

גבירה: "לא שמעתי." **חריש:** "את חושבת שכן זה היה?" **גבירה:** "אין לי דעה." **חריש:** "את רוצה לצאת בציון של חסרת דעה?" **גבירה:** "אם אתה חושב שכן יהיה." **חריש:** "ויבלבד שלא תביעי דעה?" **גבירה:** "אין לי דעה ואני אינני מבינה את דעתך." **חריש:** "כך קבעו בבית-הספר, שלא תהיה דעה?" **גבירה:** "לא קבעה, אבל אין לי דעה." **חריש:** "לא במקרה שאין לך דעה, זה לא מקרה!"

★ ★ ★ הוראה לשכוח

חד התלמידים שהוזמן על-ידי הועדה לבוא ולהעיד לא הופיע: יצחק ראובני, שברח יום אחרי שהוקמה הועדה, טען לאחרי-מכן כי פחד להעיד. רק כשהגיע קצין

תנוחה לבית-חולים במהירות אפשרית. על-ידי ישיבה גברת טישלר, שהביאה שמיכה ומים." **חריש:** "לא היה בית-חולים?" **איידלדן:** "לא היה." **חריש:** "אתה כיוונת לשם?" **איידלדן:** "אמרתי להעביר אותה לבית-חולים מהר." **חריש:** "לא חשבת שיש מקום יותר קרוב לעזרה?" **איידלדן:** "באותו רגע לא חשבתי." **חריש:** "מפקד המקום (שהגיע חצי שעה אחרי האסון) אמר לך לעזוב את המקום?" **איידלדן:** "הוא אמר: תוריד את הילדים למטה. חשבתי אם היו שלטים (אזהרה) או לא. לא ראיתי את השלט ליד הפתח, וראיתי שבסבוב החקירה. הוא לא היה שם." **חריש:** "אתה בטוח שלא היה?" **איידלדן:** "אני בטוח שלא היה." **חריש:** "האם עלה על דעתך שמפקד המקום מרחיק אותך ממנו במתכוון?" **איידלדן:** "לא." **סמואל:** "בביקורנו ביום ששי ראית שלט שלטים אדום מים וצהובים. אז לא ראית אותם?" **איידלדן:** "לא ראיתי."

העדה הבאה היתה דינה טישלר, שהצטרפה לטיול כחובשת. **חריש:** "מה הכשרתך בעזרה ראשונה?"

דינה טישלר: "עברתי קורס בזמן ההגנה. הסמכה לא קיבלתי. עברתי פעמיים. בפעם הראשונה שבועיים או משהו כזה, בפעם השניה שלושה שבועות."

חריש: "התעסקויותך בחובשות, אם אפשר לקרוא לזה כך, התבטאו בחבישת פצועים של ילדים בבית-הספר?"

טיישלר: "בדרך כלל כן." **חריש:** "את יודעת שבטיול צפויים פורענויות גדולות?" **טיישלר:** "עכשיו אני יודעת שהרבה." **חריש:** "...ראית (בעמדה) שלטים?" **טיישלר:** "אני לא ראיתי."

היה זה סיום העדות של המבוגרים, כולם קשורים איכשהו לצוות האחראים על ארגון הטיול. מי שנזכר בישיבות הועדה, כולל חבריה, חיכה בצפייה לעדויות הילדים.

מי אנחנו?

האם יוסיפו פרטים נעלמים? האם יסתרו את מה שנאמר? **למה את פוחדת?!**

עדות התלמידים איכזבו במידה מדהימה. הם כמעט ולא הוסיפו פרטים על מה שהיה ידוע לוועדה. להיפך, עדויותיהם היו מבולבלות. לאט לאט החל החשד מתגבש אל חברי הועדה כי הילדים מנסים להעלים מהם פרטים מסוימים. כשחזר רושם זה ונשנה, התעורר חשד כי הילדים עושים זאת לפי הדרכה מגבוה. כשעלתה העדה גבירה בצל אל, בת כיתתן של הנערות שנתרגו, על זוכן העדים, החלה החקירה ללבוש צורה שונה.

חריש: "את באת בנכונות לומר את האמת?" **גבירה:** "כן." **חריש:** "על נכונות זאת דיברת עם מישהו בבית-הספר?"

גבירה: "לא." **חריש:** "את יודעת שיש אנשים שיש להם ענין לצאת בסדר מן הענין? את מוכנה לעזור להם בה?"

גבירה: "לא." **חריש:** "את יודעת משהו שיכול לעזור למישהו לצאת לאסון זה. לדעתך זה התלמידים?"

גבירה: "אני לא יודעת מי אשם." **חריש:** "למה את פוחדת?" **גבירה:** "אני לא פוחדת."

חריש: "היית כאן היום לפני הצהריים?" **גבירה:** "כן."

חריש: "כשעמדת להכנס, דיברה אתך גברת בחוקין?" **גבירה:** "לא, לא דיברה אתי אף אחת."

חריש: "תזכרי היסב, כי אני יודע שהגברת כן דיברה." **גבירה:** "אני לא זוכרת בכל אופן."

חריש: "למה ההתאפקות שלך שכולם מרגישים בה שאת כאילו אנוסה שלא לדבר, שלא לתאר מה עשו מדרך זה או אחר?"

גבירה: "מה שאני לא יודעת אני לא מספרת. אני לא אספר לך שקרים." **חריש:** "את מתארת לעצמך שבת המשפט יושב כדי לשמוע שקרים?"

גבירה: "אתה חוזר על כל שאלה." **חריש:** "את זה תניחי לי. אתם מקבלים חינוך בבית-הספר?"

גבירה: "בטח." **חריש:** "אז תקבלי ממני הערת חינוך. זה לא זיקך לך. לא יאה לדבר טתם לאדם כמו שאת מדבר אלי. אילו ישבת רק את וחמשת חברי הועדה, זה היה מקל עליך לדבר?"

גבירה: "לא." **חריש:** "שמעת בבית-הספר שטוענים כי המנוחות לא הקשיבו לאזהרות המדריך?"

עד בן-דוד

כתפיה של רינה בידיו הגדולות, ואימץ אותה כמו אבאילה טוב אל זהו. עכשו כבר לא היתה דרך לנסיגה. החברה עמדו מסביב במעגל צפוף, שרו יחד "רוצים נשיקה. רוצים נשיקה". רינה חיבקה את ג'ף חזק, לא הסכימה להינתק. צלם חברת התיירות הגיע בריצה עם תיק המצלמת ששכר ארו לנסיעה, המקלה גברה. רינה הסיקה את המסקנה ההגיונית שמוטב לִי היכנע. אחרי נענועים אחרים בראשה הקטן והחמוד היא הרימה אותו, עצמה את עיני ניה והפקירה עצמה כליל בידיו של הכוכב הנערץ, לשבת או לחסד.

ג'ף החזיק בסנטר ברוך, הרים אותו אל ראשו המורכב, ונשק על שפתיה הקמוצות של רינה. ידיה נשארו תלויות באויר. מי פיותיהם של החברה פרצה תרועת גיל. רינה הסמיקה כליל. כולם אמרו שלום. ג'ף פנה אל מלוויו. אליעד עמנואל, מנהל לשכת התיירות מטבריה, השב ודאי כי גם לו מגיע משהו בתור מתוך, אבל נמנע מִ לומר דבר. לידו ישבה אשתו. "אתם רואים שהוא בכל זאת נחמד", אמר מישהו. וב־אמת. איש לא יכול היה לצפות שהערב השיגרתו מאד ייגמר בצורה כה משעשעת.

***
"צריך עוד פעם?"
 וזמרים קודם צלצל הסלפון במזכירות תל־קציר. על הקו היה אליעד, מטבריה. הוא שאל את מזכיר הפנים, ישראל אלקבץ, אם הם מוכנים לארח את השחקן, המבקר בישראל כאורח חברת התיירות הממשלתית. נעשה לו קומוז'ץ על שפת הכנירת, ארוחה חגיגית, ונכין לכבודו תכנית של התייש ראלית. הציע אליעד. ישראל בן־ה24 לא הת־רגש. הוא היה מותר ברצון על אורחים

רִינָה מִרְכָּסָה לא יכלה להוציא הגה מ־פיה. כל חברי תל־קציר עמדו מסביבה ועודדו אותה בקריאות: "לכי אחריו. לכי ללכת אותו לכוננית". רינה אפילו לא ה־ינה מה רוצים ממנה. היא זכרה רק כי כמה דקות לפני שעזב ג'ף צ'נדלר, הכוכב ההוליוודי, את הקיבוץ, הוא נפרד ממנה באופן אישי. היא איבדה כתוצאה מכך את עשתונותיה.

קודם לכן ניצב ג'ף בצד, נשען על קיר חדר האוכל והתבונן ברוקדים. הוא היה מכת לבד. הוא רק אמנם מספר דקות מתוך נימוס ואחר הפסיק והמשיך לעמוד לבדו בצד. עד שנכמרו עליו הרמיה של מגישת ארוחת הערב רינה טרנס. רינה, בת תל־אביב הנמצאת במשק רק שבוע, לא שכחה עדיין את הנימוסים העירוניים, ובעוד ש־חבריה עטו על הכוכב הצנוע וביקשו ממנו שירקוד יחד אתם במחול ההורה, פנתה אליו רינה בשעה שעמד לבדו נשען על קיר חדר האוכל, הזמינה אותו לרקוד אתה. ג'ף התרגש ממש מתשומת הלב שלה. הודה לה במלים חמות. מאותו רגע ועד שעזב את המקום בילו הם יחד.

לפני שעזב אמר לה שלום. זה היה אולי טוב בשבילו, אבל לא בשביל החברה. "מה שלום? איזה שלום?" צעקו כולם שהצטייפו מיד במעגל מסביב לזוג. "רוצים נשיקה. נשקי אותו, נשק אותה." ג'ף הבין וחיך. הוא שלה מבט מתנצל בפמליתו, שכבר עמדה בקוצר־רוח ליד הדלת. "רק רגע. אני מיד בא." הוא היה אופטימי מדי. הגבר כסוף השיער רקב אל רינה על 190 הסנטימטרים שלו, החזיק בשתי ידיו בסנטרה. רינה הסמיקה נורא. "אבל, אבל", אמרה. ויור תר לא הספיקה לומר. ג'ף ראה עם מי יש לו עסק. הוא עזב את הסנטר, הקיף את

שלב ב' לאחר המבוכה הראשונה, כורכת רינה את זרועותיה החשופות סביב למתניו של השחקן המקסים.

שלב א' צ'נדלר נפרד ממארחתו רינה טרנס (18), חברת גרעין מתל־אביב. עיקר המלאכה נעשה עדיין בעינים.

"כך נישק אותי ג'ף צ'נדר"

זה היה יכול להיות סיפור האישי של רינה מתל-קציר - אילמלא בילבלה הנשיקה

כמעט שלא היתה ארוחה בכלל. בכל א־לגבי ענק כמו ג'ף זו בודאי לא היתה רוחה. המסכן בלע את החביתה, המ בכרסום קלחי קולורבי שהגיש לו מל־גירי מונגי. כיון שהיה ברור שלא נות תוספות לא היתה ברירה אלא להמשיך תכנית כפי שנקבעה. השיירה יצאה לרא חדר משפחה לדוגמא.

החדר היפה של יעל ודוד איילון ו־דחוס מאד. זה לא הפריע לג'ף להשת בנוחיות בכסאו, למתוח את רגליו ולהכונ "עד עכשו שאלתי אני ואתם עניתם. עכש תשאלו אתם ואני אשתדל לענות. אש!" אחד לא רצה ללחוץ ראשון על ההדק. התאוששה גייגית חביבה (ונשואה). שא שרה מוסרי באנגלית קלה ובקצב איני "מיסטר ג'ף, אולי תוכל לגלות לנו, מ־הדרך הקצרה ביותר להוליווד?" ג'ף ח־כמי ששומע את השאלה הזאת בפעם ראשונה. "פשוט מאד. לוקחים מטוס א־לניו־יורק ועוד אחד להוליווד."

אבל זכר את בנות ההשלמה החדשה ש־הגיעו רק לפני שבוע למשק, והחליט שזה עלול להיות בידור מתקבל על הדעת.

"מוכנים לקבל את האורח", הודיע ישראל השחרחר. "אבל בלי קומוז'ץ, כי כבר קר בחוץ. בלי ארוחה חגיגית כי לו היינו עו־שים חג בכל פעם שבא אורח כזה, לא היו לנו מספיק ימים. שיבואו, יאכלו, יראה ו־ישמח אם ירצה."

מאי־שם הוועק הדרום אפריקאי של תל־קציר, ראובן ברי. הוא קיבל מינוי כמד־לוהו הרשמי של ג'ף. חצי שעה לפני ש־הגיעה הפמלית עמדו ישראל וראובן ליד שער הקיבוץ שהיה גודר בחבלים. כתובת על גבי לוח עץ הזהירה: "עצור לחיטוי נגד מחלת הפה והטלפיים. חבר טבול נעליך". ראובן היסס אם עליו לבקש גם מן האורח לטבול את נעליו בתמיסת הנתר ה־מאפל. אבל החברה לא ויתרו. "הוא יטבול כמו כלם."

שרה התביישה להודות שלא לזה בדי התכוונה.

עכשו התעוררו כולם. רצו לדעת צריך לדעת לשחק. (לא צריך. מסך ללמוד להילחם, לדהור ולשלוף?) אם ו־עצמו באמת פייטר. "ככה ככה. אני בט־שיש ביניכם כאלה שיכולים לנצח בתחרות שליפה." גירי המלוה מרו־המצית של ג'ף, מסביר שהאניה המצוירת עליו היא המשחתת בה הפי־הפייטר ג'ף תותחן לפסיפיק, במלחמת עולם השניה.

כשהגיעה המכוננית המפוארת, ניגש ראובן אל ג'ף, כעכע מעט ואמר במבטאו הדרום אפריקאי: "מיסטר צ'נדלר, יש כאן בסביבה מחלה כואת של פרות. אולי נדבק אליך חיידק. זה רק אמצעי זהירות. אולי אפשר לבקש. בבקשה כאן. הרגליים." כולם חיכו לראות איך ג'ף נעלב. אבל לא כלום. הג'ף הגדול ניגש חגיגית, טבל את הסוליות ו־אפילו שאל את ראובן אם "צריך עוד פעם?"

***
חדרי־משפחה לדוגמא
הדרייה האוכל היו כולם ערוכים. ג'ף התיישב יחד עם כל החבורה ליד ה־שולחן, העיף מבט לצדדים. "למה הם כולם כל כך עצובים כאן? למה אין להם קצת שעשועים?" גירי מונגי, מ־פסא צנחנים ל־שעבר, יליד אנגליה וכיום איש חברת התיי־רות הממשלתית, שהוצמד לג'ף למשך כל זמן סיורו בארץ, עשה כמיטב יכולתו כדי להסביר לשחקן היכן בדיוק נמצא הקיבוץ. ג'ף ניסה תחילה להקשות על הכותן ה־מרויק, אולם נכנע כשהחל גירי מביא סמור־כין לדבריו מהתנַץ. "להיכנע במקרים כאלה זה הרבה יותר פשוט", הסביר למסביבים. ואז החלו בארוחה, שכהבטחתו של המז־כיר, באמת לא היתה ארוחה חגיגית. בעצם

***
התרמה דמוגבני
בני השירות בפסיפיק הספק העני שהינו כיום בן 40. די הרבה. אין גרוסל גולד למשפחה יהודית בברוקלין (כששאל את שמעון ברי, חבר רביעיית מו־דון התיאטרון מאיזה ארץ הוא, ענה ב־בכישנות כי הוא יליד רומניה. "או־יש?" ענה ג'ף, שלא הבין במה העניין "אני מברוקלין.") כילד לא התעניין הרב במשחק או בכוכבים. התחביב שלו ה־לאכול ולאכול הרבה.

בגיל 17 יצא הענק, שמשקלו היה אז מעלה במאה קילוגרם, ללמוד את החיים. הו־עבד זמן־מה כקופאי במסעדות, אולם ע

הוצב ג'ף צ'נדלר כדי להגשים את חלומה הכמוס של צלם חו־ברת התיירות הממשלתית. אחרי טיוס הריקודים נסחב ג'ף אל השומרת שבאה רק שבוע קודם לקיבוץ. הם שקעו בשיחה ארוכה.

ום שומרת הלילה

שלב ג' רינה מחליטה, אבל אינה רוצה להיראות טירנונית, מנסה להיזכר איך עושים את זה בסרט. כנראה שנכשלה, כי היא עושה את זה אחרת.

דלר!

את חושיה החלוציים

מהרה גילה כי גופו יכול לשמש לתפקודים הרבה יותר מועילים. הוא החל ללמוד ב"בית ספר דרמטי" אחרי ששוחרר מהצבא כי קצין תותחנים, פנה אל הרדיו, זכה לתפקידים קטנים בתסכיתים.

את המפנה בחייו הביא דוקא סרט שהיה קשור בתולדות ישראל. בשעה שחיפשו שחי קנים לכמה מן התפקודים בסרט, התייצב הבחור המגודל והסימפטי למבחן. מישוהו אמר, "אולי ננסה את הענק הזה?" וזאת היתה תחילתה של קאריירה. כמי שחונך בבית מסורתי, לא שכה ג'ף מעולם את ה"פיר ממנו חוצב. הוא תורם קבוע למגביות ודואג שגם אחרים יתרמו.

הוא עושה רושם של אדם פיקח, מיושב ובעל-נסיון. תכונה בולטת אצלו היא הרצון נות שקשה להשלים אתה, כאשר נזכרים בסוג התפקודים ההרפתקניים ששיחק ג'ף בסרטי השונים. לא שאין לו חוש הומור. דוקא יש לו כוח, אולם קשה מאד להלהיב אותו. וגם החברה של תליקציר לא הצליחו

שלב ד'

החברה אינם מותריים. רינה מחליטה, אבל אינה רוצה להיראות טירנונית, מנסה להיזכר איך עושים את זה בסרטים. כנראה שנכשלה, כי היא עושה את זה אחרת.

מעסקו של איש, הודיע, עדיין במידה רבה של חביבות.

איך אמר ג'ף: "לדבור, ללחום ולשלוף— זה כל מה ששחקן צריך לדעת. תשכחו על בתי הספר למשחק". לדבור, ללחום ולשלוף זה בערך מה שעשה ג'ף עד היום בסרטים. כיום, כשסרטים כאלה שוב אינם מבוקשים כל כך, ג'ף הנערץ הינו פשוט מחוסר-עבודה. לא במקרה הוא הגיע לישראל בדיוק באותו

האוכל סר- - אבל הריקודים החיים

חברי הזכירות המשק החליטו שעל ג'ף לאכול אותו אוכל שאוכי לים הכל. הם שכחו שהוא איננו רגיל לתפריט כזה ושוממדי גופו בלתי-רגילים. בצילום הוא נראה עגום למדי למראה הארוחה שכללה חביתה וירקות.

(כל הזכויות שמורות)

אחדות העבודה ומפ"ם עלולות לפרוש מן הפדרציה של הנוער הקומוניסטי. אחרי שצעירי הסוציאליסט האיטלקי השמאלי נני פרשו מן האיירגון, נותרו בו רק ארגונים קומוניסטיים מובהקים. הודישה לעזיבת הפדרציה תבוא מצד צעירי אחדות העבודה, בתנועת הנוער העובד.

אם לא יוותר השמאל על התנגדותו לצירוף הצ"כ לממד שלה, יוקדשו כל אמצעי התעמולה של מפא"י להסביר, ששתי מפלגות השמאל מתנגדות לצ"כ מסיבות של חלוקת תיקים ולא מסיבות אידיאולוגיות. המתנגדת העיקרית לשיטת הצ"כ: אחדות העבודה שמשקלה בממשלה ירד, בעיקר כיוון שתיק התחבורה הוצע לצ"כ.

מפא"י לא תסכים לבחור שלושה ראשי עיר (מפא"י, אנודתי ישראל ודתיים לאומיים) בירושלים. אם לא יוותרו הדתיים על התביעה להחליף במשך שנתיים את ראש העיר הדתי בינס לבין עצמם, תני קוט מפא"י במדיניות של נחמה ונראה.

מינוי שרגא נצר ליושבי ראש ועדת המינויים המפא"ית לחלוקת הכסאות בהסתדרות עלול לגרום לחידוש המאבק בי מפלגה. בניגוד לפנחס לבון, הרועה לקרב אליו כמה פעמים בהסתדרות, מתנגד נצר למדיניות זו. התוצאה: הוא ינסה לעכב את מינויו של אברהם עופר לתפקיד חשוב בהסתדרות, למרות קירבתו ללבון.

אל תופתע אם משה שרת, לשעבר עציר לאטרון, יוזמן להיות יושבי ראש איגוד אמירי הבריתים, הכולל את חברי הפלמ"ח, האצ"ל, הלח"י וההגנה. אחרי שכל הנוגעים בדבר הסכימו על מועמדותו של

במדינה

(המשך מעמוד 4)

ביטוח בריאות ממלכתי, וגם משרות בשרות החוק. הדתיים דרשו מגמה דתית בחינוך הממלכתי התיכוני. לדיד בן גוריון לא נשאר אלא לעמוד על המקת, להרהר בעצבות כי אפשר היה לקנות כל אחת ממפלגות אלה ברבע המחיר עוד לפני שבועיים. בבורסה המפלגתית, כמו בכל בורסה אחרת, ישנו הרגע הפסיכולוגי הנכון לגמר העסקות.

מדיניות

נשיקת מוות

אין מנהיג ערבי שלא שלם ברצון מיליון דינרים תמורת קללה אחת של דויד בן גוריון. ואין מנהיג ערבי שאינו חולם בסיוטי ההילה הנוראים ביותר שלו על דברי שבה מפי דויד בן גוריון. כי בן גוריון הוא הדמות השנואה ביותר במרחב, ונשיקתו היא נשיקת מוות פוליטית. מזה חודשים חוזר קול ערב הקאהירי יומיים על גירסתו: בן גוריון וקאסם עשו יד אחת לשבירת הלאומיות הערבית. ובי אותה קביעות שגרתית עונה רדיו בגדאד: עבד אלנאצר מפלג את הערבים ומשרת את האינטרסים של דויד בן גוריון.

שחקן הנבחרת שהחזיר פולין

רוך השם, חזרו הומנים שכבר לא בבושה להיות כדורגלן בישראל. אני זוכר שעוד לפני כמה זמן כשהיית אומר שאתה כדורגלן, היו מסתכלים עליך קצת ברחמנות. אבל אם היית אומר שאתה כדורגלן בנבחרת, היו מסתכלים עליך לפחות כמו על איזה גנב או משהו נורא כזה. פשוט היה פחד להסתכל לאנשים בעיניים. היום זה כבר קצת אחרת. אחרי המשחק ביום ראשון הש"ב, כאשר סיימנו את המשחק הגדול שלנו עם נבחרת פולין בתיקו 1:1. כבר מסתכלים עלינו כמו על בני אדם, חוץ מכמה אנשים שלא מוכנים לסלוח לנו עד היום שנתנו לפולנים להבקיע את שער השיוון. אבל בהם לא צריך להתחשב, הם עושים זאת מפני שהרסנו להם את הסיכויים להרויח בטוטה. כולם שואלים אותי היום: איך עשיתם את זה? אני לא מומחה גדול בכדורגל, אבל תרשו לי להביע קצת את דעתי. בכדורגל אין ניסים. לא הפכנו בין לילה לשחקנים טובים יותר. מאנדי הגדול, שהצליח להפוך אותנו מנבחרת של הפסדים לנבחרת של תיקו, בינתיים, ושאפשר להגיד שהוא ה"גורם העיקרי לשינוי, לא לימד אותנו דבר רים שלא ידענו. מאנדי עשה דברים פשוטים ויפודיים, הוא פשוט הראה לנו איך לשחק בטקטיקה נכונה בהתאם לכוחו של היריב. הוא עומד על המגרש בשעת המשחק ורואה את הקרב ולפי זה נותן לנו הוראות איך לשנות את משחקנו. מובן, שכשיש אמן במה שהמאמן אומר, משחקים בבטחון גדול יותר, וזאת אחת הסיבות להצלחתנו. סיבה שניה היא שהפסיקו לשחק בפוליטיקה בי כדורגל, אין יותר מרכיבים ואין יותר אגו דותי יש רק נבחרת, ומי שמגיע לו הוא משחק. לא חשוב מאיזו אגודה הוא בא.

כוכב בתור קמע

בוע לפני המשחק יצאנו למחנה ה"אימונים במלון ולידור בהרצליה. זה כבר מלון של מזל אצלנו. הולך לנו במשחקים כשאנחנו יוצאים מהמלון הזה. באחד הימים, כשהתאמנו כולנו על הכי ביש, נעצרה עלינו מכונה ומתוכה יצא לא פחות ולא יותר מאשר ג'ף צ'נדלר, כוכב הקולנוע, שאשתי משתגעת אחריו, לא יודע למה. עשה איתנו הכרה, דיבר איתנו קצת אנגלית ואישי, והצטלם איתנו. הייתי די שלא היה מבסוט היה גיולה מאנדי. מפני שעד עכשיו הוא היה הכי גבוה כאן. צ'נדלר עוד יותר גבוה ממנו. צ'נדלר זה יותר על טיול לאילת רק כדי לאכול איתנו צהריים ביום המשחק ולנסוע איתנו למגרש. ארוחת צהרים הוא לא אכל איתנו, כי אכלנו ב"11 וחצי בבוקר, אבל כי נראה שהוא היה קצת הקמע שלנו. יש קבוצת צוות שהקמע שלהן זה עז או כלב. כוכב קולנוע בתור קמע זה גם כן די טוב. עש לי הכרה איתו. הוא אמר שהוא דו"קא מחזיק משחקנים מבוגרים. זה לא פלא הוא בעצמו שחקן מבוגר. שאלתי אותו מי איפה הוא והוא אמר שמאמריקה. אמרתי לו: איך זה, הייתי באמריקה כמה פעמים ועוד לא ראית אותך? אחר כך הוא השמין את החברה לבוא לבקר אותו בלוס אנג'לס. זאת לא אומרת שהוא הוציא כרטיסי טיסה ואמר, הנה, תבואו אלי. זה היה ככה ברמז: "אם תהיו בהוליבור, תתנו גם קפיצה אלי, לא נגרש אתכם."

מאנדי נתן לנו הוראות אחרונות. לכל שחקן ושחקן הוא הסביר את תפקידו בדיוק. היינו צריכים לשמור על כל שחקן שלהם בשבע עיניים. לא להיצמד אליהם, אבל לשמור עליהם. השיטה של מאנדי הייתה משחק עם ארבעה חלוצים, כשהחלוץ התמישי, רחביה רוזנבאום, משחק בתור בלם שני. מלבדו היו גם שני הרצים צריכים לשחק אחרוני יותר, ולחזק את ההגנה. לנו, לארי בעת החלוצים, היה התפקיד לשחק לכל רוחב המגרש ולפזר את ההתקפה. בפולניה הייתי בעיקר צופה במישחק, אז אני יכול להגיד באופן אובייקטיבי, ש-

יד שמאל היא החולמת

מפעל הפיס. רק איש אחד לא התעניין במשחק זה. השבוע קם דויד בן גוריון ברוח מבודחת בכיתה העתונאים בתל אביב, הביע את דעתו: קאסם נוקט בקו חיובי, מפני שהוא מונע את השתלטות עבד אל נאצר. ישראל תדאג לקיום הסטטוס קו. ה"מסקנה המתבקשת מאליה: ישראל תתנגד לפעולות רעים נגד יצראק. היתה זו המכה הנוראה ביותר שספג עבד אל-כרים קאסם מאז החל מאבקו נגד קאהיר. מיד לאחר מכן ערכו מדינאי התיעצויות קדחתניות כדי לברר כיצד להחריף עוד יותר את נימתם האנטי-ישראלית הקיצונית, כדי למנוע בעד מכונית התעמולה הקאהירית לנצל את שבחי ראש ממשלת ישראל. הכרותו הפוליטית של דויד בן גוריון דומת למפעל הפיס. לעולם אין לדעת מי יזכה. הפעם היה זה גמאל עבד אלנאצר.

חונך

חרב ושלפה מזונה

שלום לוי היה נרגז מאד, והוא לא ניסה להסתיר זאת. מזכירה הכליכובל של ה"ס" (המשך בעמוד 16)

שרת, עלול מינוי להתבטל בגלל התנגדותו של דויד בן גוריון. במקרה זה, יתכן שחברי הארגון יזמינו את יצחק נרינבאום להיות יושבי ראש הארגון.

נסיך מפא"י למסור את תפקיד סגן יושבי ראש הכנסת, המגיע לה, לח"כ בנימין מיניץ, עלול להיתקל בהתנגדות קשה. המתנגד הראשי: ח"כ יחזן באדר, הטוען כי אין סעיף בתקנון הכנסת המרשה העברת המשרה לידי ח"כ ממפלגה אחרת.

סמינר לרבנים יימתח עלידי מפא"י. המטרה: למנוע בעד חניי כי המפלגות הדתיות לחזור למושבים ולריכוזי עולים הכפופים לשלטון מפא"י. התוצאה המצופה: יצירת מעמד שלם של רבנים השייכים למפא"י, שישרבו את המונופולין של המפלגות הדתיות בשטח מחייבת.

הבנה הדדית רבה יותר תשרור בקרוב בין הכמאי יוסף מילוא לבין "התיאטרון הקאמרי". מאיר וייטגאל לקח על עצמו את התפקיד לתווך בין שני הצדדים והוא החל כבר לנהל שיחות ראשונות בכיוון זה.

לא תוקם ועדת חקירה מיוחדת לכירור אסון עיני גרני. הידיעה שפורסמה בקשר לכך היתה רק כדי להרגיע את הורי ארבעת הקרבנות, שנהרגו בדרך עיני גרני—באר שבע, המסחרמים בצדק על הטיפול במקרה. הפרשה תועלה רק באופן כללי לזיון בעדת חקירה של משרד ראש הממשלה, המספלת בקביעת תקנון ממלכתי לטיולים מאורגנים.

יתכן כי בפעם הראשונה יוזמן רב ראשי לפתיחת ועידת ההסתדרות. בחוגי לבון הועלתה הצעה להזמין את הרב נטיס, כתגובה לחי דוד היחסים בין בן גוריון ולבון.

אתה עלול לשמוע על מכירת מושקים ספורטיבית, הי פעם בכדורסל. סנונית ראשונה של האשמות תתגלה אם ימשחו כמה משחי קני מכבי קרית מוצקין את אימום להודיע לועדת הכדורסל על נסיון "לקנות" את משחק הקבוצה עם מכבי חיפה, שהופסק בגלל קטטה.

רה את הכבוד לישראל מספר על המישחק

עוד לא

אבדה

קצת מזל היו יכולים להבקיע כמה פעמים את השער. אבל למרות שעכשיו שיחקו עם הרוח, לא הלך להם. שמענו אותם מקללים והמשחק נעשה פראי יותר. אני מתאר לעצמי מי שהם פחדו לחזור לפולניה עם הפסד. הפולנים לא יודעים חכמות. בפולניה, אחרי שהכניסו לנו 7, ופיספסו כמה גולים, צעק להם הקהל בוו. חוץ מזה זה אצלם בהימנון שמתחיל: "עוד לא אבדה פולין". זה לא היה רחוק שהיינו משנים להם זה. המשחק התקרב לסיומו. לא ירדנו למשחק הגנה, ידענו שההגנה הטובה ביותר היא ההתקפה, והמשכנו ללחוץ כל כמה שיכולנו. שיחקנו על החיים ועל המוות. מישחו על יד קו השער צעק אלינו: "חברה, אתם עושים היסטוריה". אבל ההיסטוריה חוזרת,

למרות התוצאה, הפולנים שיחקו פה יותר טוב. שם הם לא היו צריכים להתאמץ בכלל כדי לנצח. פה הם עבדו קשה, וכש עוברים רואים משחק יותר טוב. כשהתחלנו לשחק ברמת-גן היה עיקר ה"מטרה" למנוע מהפולנים להבקיע גולים כבר בתחילת המשחק. ידענו שאם לא יבקיעו בתחלה, נוכל להחזיק מעמד עד הסוף. מה שעזר לנו היה זה שבחרנו לשחק בהתחלה עם הרוח, שעזרה לנו הרבה ולהם הפריעה. בתור קבוצה ראינו מיד שהם עולים עלינו פי כמה, אבל אנחנו שיחקנו מהתחלה כי אמביציה גדולה, כי לא היה לנו מה להפסיד, וכך נוצר משחק די שקול. כבר ברגעים הראשונים היו לנו כמה היסטוריות טובות. וכך הכרחנו את הפולנים

דקה 32

נחום סטלמן (במרכז), המקשר השמאלי של הנבחרת הישראלית, מניס להגן על שער הפולני כדור שנובעט על ידי מנצ'ל. אולם השוער הפולני סטפנישין (שמאל) הגיע לפניו לכדור וסיכל הזדמנות טובה לכיבוש השער.

פולנים. צריך להודות שהיינו זקוקים לה. ברמת-אביב היה מצב הרוח הרבה יותר טוב מאשר על המגרש. כולם היו מרוצים, והמרכיב הפולני אמר: "כשהתוצאה היא 1:1, אין טענות לאף אחד". חילקו מתנות. אנחנו נתנו להם כדים ועכוזות מתכת, והם נתנו לנו שטיחים קטנים כאלה ששמים לפני ה"מיטה". מישהו מהחברה אמר שהם הכינו את זה מקודם, כשחשבו שינצחו ורצו לרמוז בזה: "אתם יכולים ללכת לישון". מפני זה המתנה לא היתה מתאימה כל כך. מילא, מה אנחנו משחקים, בשביל מתנות?!

כמו שאומרים. 4 רגעים לפני הסוף, אחרי שהשופט פסל להם גול בלתי חוקי, הם הורו ציאו לנו את התרגולות מתוך הפה והכניסו את שער השוויון. ככה נגמר המשחק. קצת הצטערנו על ה"גול האחרון אבל איך שלא יהיה היינו מביסוטים. בחדר ההלבשה בא מאנדי, חיבק את כולם ובכה עם דמעות של ממש. אני חושב שהיתה לו סיבה לכך. הוא היחיד שייצע כמה מעט סיכויים היו לנו לצאת בתוצאה כזאת. בערב היתה לנו ארוחה חגיגית עם ה-

דקה 43

שופט המשחק ההולנדי ליאו הורן (משמאל בחליפה השחורה) הורה זה עתה לרץ ג'ונסון מיש לעזוב את המגרש אחרי שראהו מכה שחיץ קן פולני למרות שלוש אזרחות קודמות. הרץ הפולני ז'נסטרה (מימין) מורה לטיש את הכיוון.

לשנות קצת את שיטת המשחק. במקום ש"אנחנו נשמור עליהם, הם התחילו לשמור עלינו. עלי עמד הבק שצ'יפנסקי, הבק הכי טוב ששיחקתי נגדו בחיי. הוא שמר על כל צעד שלי והיה קשה מאוד לעבור אותו. הוא מכיר את כל הפוילה שטיק. לחלוצים שלנו קשה היה להתבלט. תמיד שיחקנו אחד נגד שניים שלהם. מקסימום שיכולנו לעשות היו פריצות יחיד או פריצות של שניים יחד. אולם לאט לאט עבר הזמן והתוצאה נשארה 0:0.

קצת לפני סיום המחצית קרה פנצ'ר. אחד הפולנים הסתכסך עם טיש, וטיש לא נשאר חייב לו. אבל הורן, זה השופט, ראה רק את טיש והוציא אותו מהמשחק. מול ש"ת"כף היתה ההפסקה. יתכן שאחרת היינו מתמוטטים. היינו כמו באלון שבבת-אחת מוציאים ממנו את כל האויר. אבל בהפסקה הספקנו להתרגל לרעיון.

כשעלינו לשחק בחצי השני עם 10 שחי קנים, ירדה היכולת הקבוצתית, אבל במקום זה עלתה האמביציה. עכשיו רצינו להראות לפולנים שאפילו עם עשרה נוכל להחזיק מעמד. ודווקא אז כבשנו את שער היתרון. פריצה של רפי לוי וסטלמן נגמרה במסירה הגול. לא האמנו למה שקרה. אבל קיבלנו יותר מרץ.

***

דא משחקים בשביל מתנות

ה פולנים התחילו לקחת את העסק ברצינות. הם התקיפו בלי הפסק ועם

דקה 39

השוער הפולני סטפנישין נוצר בהשתחחות נועזת כדור שנבעט על ידי מנצ'ל. בסיומה של התקפה ישראלית רצופה על השער הפולני. מימין נראה חלוצה

המרכזי של הנבחרת הישראלית וכובש השער היחיד לזכותה, עט אליו בתקוה שישימם את הכדור. במרכז צופה רחביה רונבאום, המקשר השמאלי, במאבק. הוא עבר לשחק כרץ אחרי הוצאת טיש.

בפעם הראשונה אחדי

המכשיר הוא פשוט ומכוון כמו רדיו, עם אפשרות להביא את התמונה. יופ מספר בעצמו במכשיר.

על פני המסך העגול, הירקרק-בהיר, פיזוה רקדנית-בסך בתנועות איטיות ומתמשכות. ממול, לכל אורכו של המרתף החשוך והדחוס בכלי-בית, ארגונים ומיטות, ישבו כעשרים אנשים, נשים וילדים, חלקם בפיומות, תקעו את מבטיהם בסקרנות מתור-חה במכשיר הקטן. מפעם לפעם היתה הירקרקנית נעלמת, מפנה את מקומה לקריינית חגיגית, שהכריזה בקול חביב מאד ומתקתק כי זוהי תחנתה של החברה הלבנונית לסלי-ביזית.

יושבים שם בכל ערב. מיד כשיורדת ה' חשיכה מסדרת מרים אקהויו השחרחרות, אשתו של בונה מכשיר-הטלביזיה הישראלי, שורות-שורות של כסאות במרתף ששימש פעם כמקלט ומחכה לצופים. והם באים. לא כמו שהיו באים כדי למצוא מקלט, לא במי-הירות כזו, אבל במספר יותר גדול. הילדים הולכים לישון מוקדם יותר, כדי שיוכלו לקום לזמן השדור. המבוגרים גומרים מהר את ארוחת-הערב, לא להפסיד רגע.

המסך מכולם הוא הממציא עצמו. יונה ("יופי") מובס. הצעיר בן ה-26 לא ידע מה הוא מעולל לעצמו, כשהרשה לפרסם ב' רבים את דבר הצלחתו בבניית מכשיר ה' טלביזיה. ראשונים באו השכנים והקרובים. אבל עד מהרה הפך המכשיר לנחלת הכלל. באים מכל הכרמל, אומרים שלום ומתיש-בים לראות את התכנית. יופ שכח כבר מתי-אכל ארוחת-ערב הגונה או ראה סרט קול-נוע. הוא צריך להפעיל את המכשיר.

★ ★ ★

איפה יש תחנה?

לפעמים אני חושב, מצהיר לא פעם יופ באנחה, "אם לא יותר טוב היה להמשיך כמו ילדים רבים אחרים, במה שעשו הורי". הוא מהרהר רגע, חוזר בו מיד. "אבל לא. זה בכל זאת מעניין הרבה יותר." כי הוריו של יופ היו סוחר ירקות. בעת מלחמת-העולם השניה שלחו הנאצים את משפחת מובס למחנה-השמדה, ורק יופ עצמו נשאר בחיים. "העבר היה מאחורי."

זמן ביירות לפני התחלת ה' תכנית מופיעות המלים קומפני ליבנייז דה טלביזיון על שעון.

הווי

עם מוראה, עם משוא-פנים

ב' יישם, התלונן יהושע בריל בפני מפקדו כי השוקולד שקנה בשק"ם הי' חידה מלא תולעים, זכה לנויפה מפני מפקדו על שהוא פוגם במוראל היחידה.

★ ★ ★

פום היפך נביא לעשיר

ב' תדיאכוב, טען עמוס שכטר כי נחה עליו רוח הנבואה, בישר לולדה רבי קוביץ כי היא עתידה לזכות במפעל הפיס, הוציא ממנה 100 ל"י.

★ ★ ★

מצויין פזום

ב' ירושלים, פירסם משרד החינוך את תוכנית בחינות הברורות בספרות, תבע מנבחניו כי ישגנו את ספרי מיגואל דה' סרונטס: דון קישוט והזמירוס.

★ ★ ★

כפף יש ריח

ב' רמת-יגן, נעצר אריה ספיבק באשמת גנבת סכום כסף ממשכה שכנתו, לאחר שהשכנה גילתה את הכסף בחדרו לפי ריח הבצל שנדף ממנו.

★ ★ ★

מיטות נפרדות

ב' טובאם, ארצות-הברית, זכה אדגר שורץ לגט מאשתו, לאחר שטען כי בעיצומו של החורף גרשה אותו מהבית, הכריחה אותו ללון במלונת הכלבים ש' בחצר.

★ ★ ★

המראת אונם

ב' לוד, שקע הטייס הנבחן פיטר וילסון ב' בשיחה עם עתונאים, לא הרגיש כי המדרגות הוסטו מן המטוס בו עמד לנסוע כנוסע, והמטוס עומד להמריא, הועלה למי-טוס בעזרת מנוף.

★ ★ ★

סדום-סיטי

ב' סדום, ארצות-הברית, נעצר תיאודור ב' בלפריג' לאחר שילל כחול, הפריע לשכנתו הצעירה לישון, שוחרר כשטען להגנתו כי עשה זאת מאחר והשכנה לא השיבה אהבה לחיקו.

★ ★ ★

שם נפשו בכפו

ב' ירושלים, ניסה דויד עמאר להצית את אשתו, בלע כפית לאחר שנכשל בכך.

★ ★ ★

אוטריסוגסטיה

ב' נוודישאנן, עיצבן כלב בנוחותיו את השכנים, זכה בפעולת-תגמול מצד אחד השכנים שהקליט את נביחותיו ושידרו משך כל היום, לא יכול לשאת זאת, רץ אל מתחת ללגלי מכונת-מת.

★ ★ ★

בעיטת עונשין

ב' רמדה, שפט משה מימון כשופט-קרי, קיבל בעיטה מאחד הצופים, התעלף.

★ ★ ★

ריפוי בהתעסקות

ב' תדיאכוב, התלוננה אשה בת 30 ב' משטרה, כי הרופא שלה אמר לה להת' פשט לצורך בדיקה, ביצע בה מעשה מגונה.

★ ★ ★

קיצור הדרך

ב' רמת-יגן, ירד שוטר ממכונת משטרה כדי לבחון את הנוק שנגרם לאופנוע שהתנגש עמה, זיהה את האופנוע כגנוב, חבש את הרוכב הפצוע ואחר-כך עצרו.

בפריז
בלונדו
בניו-יורק

ה ס ו ס צ י ה
ח א ח ר ו נ ה

ברק פנינים על השפתיים

שפתותייך תהיינה חיוניות יותר עם השפתון החדיש

Kissable Pearl

תוצרת ת"א - תוצרת מעולה

לכביסה

קלני טיפ

מוצר דגנים וחומרים כימיים נעים

זרי כלה וסידור סלים

משה בוישעיה
ככר דיזנגוף 13
טל. 24749

חנות הרהיטים הגדולה והמודרנית במדינה

- תערוכת רהיטים מתמדת
- תכנון ויעוץ ארכיטקטוני
- אספקת רהיטים מודית

★ תמונות
★ מנורות
★ קישוט פנימי

להתראות

Forma

רח' בנייהודה 59, ת"א, טלפון 26155

אלפיים שנה - נראתה הטלביזיה בארומי ההר

טלביזיה בכרמל

חשבתי על העתיד, מספר יופ הענק, החי
ביב כמו רוב ההולנדים, "העתיד בשבילי
פירושו היה הטלביזיה, למשל" הוא למד
את התורה במשך שלוש שנים בבית-הספר
הידוע של חברת פיליפס באמסטרדם, עבר
התמחות מינימלית, הגיע לישראל ב'1953.

אקהויו, נשא אותה אחרי חיזור-בזק, עבד,
חסך, נסע לטיול לאירופה לתדשיים וחצי.
כשהיה בהולנד, התעניין יופ מה הסי
כויים, וכשיזם אומר מה הסיכויים, כחנתו:
מה הסיכויים לקלוט שידורי טלביזיה ב'
ישראל. הוא ברר אילו תחנות הן הקרובות
ביותר לארץ. אמרו לו כי בבירות (בסך הכל
כ־130 קילומטרים בקו אווירי מחיפה) קיימת
תחנה מתאימה.

★ ★ ★ הבהלה הגדולה

אחרי שאסף את כל הפרטים האפי
שריים על מבנה התחנה, חזר יופ ארצה,
פתח מיד בהסתערויות רבות על כל החנויות
בעיר התחתית, המוכרות עודפי ציוד צבאי.
החלק החשוב ביותר היתה המגורה. יופ
מצא מגורה ירוקה של מכשיר מכ"ם, הנמ'
צאת בדרך כלל בשימוש המשטרה.
מאותו רגע, ובמשך שלושת השבועות
שלאחריו, היה המסכן ביותר בכל העסק
השותף מיכאל מילר. יופ שכח לגמרי את
התחבובותיו כלפי השותפות, שקע כולו ב'
עבודה שלא הוא ולא איש מלבדו ידעו אם
תתן איפעם פירות. אחרי שליקט את כל
החלקים חסר היה לו עדיין השלד, לתוכו
תוכנס כל הכבודה. למזלו מצא יופ תיבת
אלומיניום, שהתאימה בדיוק לשמש בית ל'
שפע החלקים העדינים. החתנת שושנה
סרבה להיפרד מתיבת האלומיניום ששימשה
לה מגן מגשם. יופ הבטיח למצוא מגן אחר.
במשך כמה ימים שיחק יופ בכפתורים.
סובב וסובב וסובב, אבל מלבד הפרעות של
מזג-האוויר וקשקושים, שנגרמו על-ידי מ'
כוניות עוברות ברחוב, לא הופיע שום דבר
על המסך העגול של המגורה שקוטרה לא
(המשך בעמוד 17)

במצלמה מיוחדת, הצליח צלם, "העולם הזה" לצלם את המוקדן על המסך

הזמרת
רוב תכנית תחנת הטלביזיה של ביירות היא
מוסיקלית. המצלמה מרבה להתרכז על הת'
נועות המזרחיות של הרקדנית, מפסיקה רק לצורכי פירוטמת.

הסמל המסחרי
של חברת הטלביזיה הי
לבנונית מופיע בכתובת
צרפתית פעמים רבות, לפעמים אפילו באמצע התוכנית ממש.

הקריינית
שלא ככל יתר המשתתפים,
סיגלה לעצמה הקריינית מני'
הגים ארופיים, מחקה את חברותיה מאירופה ואמריקה.

במדיונה

(החשך מעמוד 12)

תדרות המורים כעס על אישיות לא פחות רמה מאשר דויד בנגוריון. המאורע שהעלה את חמתו של לוי היה פגישה, שנערכה בזמנת ראש הממשלה, בינו לבין נציגי ארגון המורים התיכוניים — הארגון שעליו הכריז לוי מלחמת-חרמה מאז פרישו חבריו מהסתדרות המורים.

בפגישתם לפני שבוע עם ראש ה"ממשלה, בה נכח גם שר החינוך זלמן ארן, התלוננו נציגי התיכוניים על הרכב ועדת גור, שמונתה לחקור את בעיות השכר של המורים. בועדה זו, הסבירו התיכוניים, אין הם נותנים אמון. התוצאה: ביגדי הבטיח להרחיב את הועדה, לצרף אליה אנשים שהמורים התיכוניים יכירו באובייקטיביותם.

תגובת לוי, אשר קודם לכן קיבל ברצון את מינוי ועדת גור, "אנו שומרים לעצמנו את הזכות לבדוק מחדש את יחסינו לועדה... וכל מסכת היחסים עם משרד החינוך, איום במלחמה. טענתו העיקרית של לוי: שר החינוך לא העז ריח נכונה את שיתוף-הפעולה הכן של הסתדרות המורים. "הזמנת נציגי הארגון המתבדל לפגישה עם ראש הממשלה רק עוררה בנו את המחשבה, כי אין הערכה לתרומה שהסתדרות המורים תרמה..."

היתה זו יריית-האזהרה הראשונה, במה שעלול להתפתח למלחמה חמה בין הסתדרות המורים לבין משרד החינוך. לוי, שקיבל ברצון את מדיניות משרד החינוך כל עוד שמרה על הפרסטיגיה שלו, בסרבה להכיר בארגון המורים התיכוניים, שלף עתה את חרב המלחמה המקצועית מנדנה. בראש וראשונה: ה"מלחמה לתיקון שכרם של המורים הבלתי-מוסמכים.

אחרי שבמשך שלוש שנים לא מצא דופי בהסדר הקיים, ואף הצדיקו במאמריו, הכריז עתה לוי: "קשה למצוא עול משחע יותר... לא נסכים לשום השהיה בתיקון קיפות חמור זה!" היו כל הסיכויים כי איומים אלה יצאו אל הפועל.

נוטר

בלי ואדי-סליב

דויד גולדברג (22) הוא בעל יוני מה. כמוריד גלגלי-מזלית ידע גולדברג מה הוא מוכן להוציא כספים. הציג שנה אחרי שהשתחרר מצה"ל, עלה בראשו של גולדברג רעיון נפלא: הוא שכר אולם בקפה פת על הר הכרמל בחיפה, הקים שם מועדון-נוער בשם צבר. מטרת המועדון: בילוי בלתיית תומורת מיוחדת בערב שבת, הבאת מרצים פורטיים והינוכיים באמצע השבוע. הכניסה אסורה. מלבד המסך רה החינוכית זכו גולדברג ושני שותפיו גם להצלחה מסחרית. 400 חיפאים נרשמו כתברי מועדון צבר, שילמו שתי לירות לחודש. אלה ש"באו לראות את הופעות האמנים ב"ערבי-שבת, שילשלו לקופה שלוש וחצי לירות לוג. ההכנסה החודשית: 1500 לירות.

אולם דויד, בעל ההופעה המרצית, נה, לא היה מוכן לקבל כסף מכל אחד. כי כדי לשמור על סוג מיוחד של לקוחות, החליט לחסום את הכניסה בפני צעירי ואדי-סליב וחבריהם. "זה לא כל כך פשוט", הסביר השבוע גולדברג בכנות-לב. "אם עומדים 20 צעירים ליד המועדון ואני לא נותן להם בלי כל סיבה להיכנס, אני נתקל בקשיים רבים." חסרונם של צעירי ואדי-סליב לא פגע בהצלחה של בעלי צבר. הם צברו כל חודש עודף של כמה מאות ל"ל למרות שלא קיבלו עורה חומרית משום גורם ציבורי בחיפה. השבוע החליטו להרחיב את רשת מועדוני צבר בכל הארץ. גולדברג היפנה את עיניו אל תל-אביב, חיפש אולם מתאים. "למען האמת", הסביר דויד רחב-המצח, "גם בתל-אביב תהיה בעיה עם קהל המבקרים: צעירי שכונת-התקווה."

פירפרקט MK.60

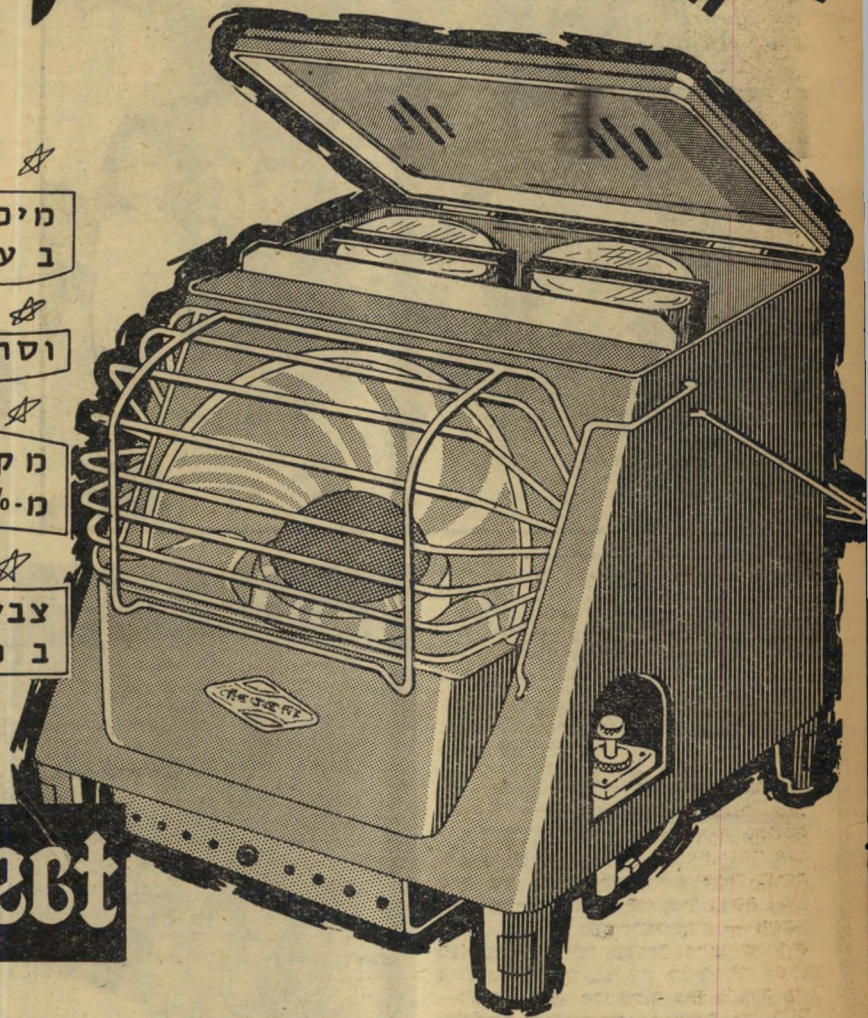
א.ס.ו.

מיכל כפול ל-40 שעות בעירה רצופות

וסת הדלק המשוכלל

מקרין (רפלקטור) מ-99,99% אלומיניום

צביעה מיוחדת העומדת בפני חלודה

Fireperfect

מעתה להשיג גם בבקבוק ריסוס פלסטי

שתה תסס תקבל פרס

1000.- ל"י פרס בטוהו הבחירות

וועדת הנאמנים של טוטו-הבחירות של העולם הזה סיימה השבוע את מיון התשובות של המשתתפים בטוטו-הבחירות ואת השוואתן לתוצאות הרש-מיות של הבחירות לכנסת הרביעית כפי שפורסמו ברשומות.

זוכה הטוטו יקבל השבוע הודעה על זכייתו והתוצאות יפורסמו בגליון הקרוב של העולם הזה.

עולה על 15 סנטימטרים.

בשבת ישב יופ שעות ליד המכשיר. שום דבר. ביום ראשון החליט יופ לנסות לגשש שעות הערב. בערך בשבע התישב יופ ליד המכשיר שהוצב במרתף. בקומה השנייה של הבית ערכה שכנתם היפה, אהובה ברניצקי, את השולחן לארוחת הערב. שתי הילדות, לאורה ומלכה, ישבו וחיכו לאביהן יוסף. אהובה רטנה בחוסר סבלנות. יוסף ירד ל- מרתף הבית כדי להשתתף בנוסיונות.

בערך בשעה שמונה התפרץ יוסף כסופה לתוך הבית. "אהובה, עזבי הכל, בואי מהר, יש, יש, יש טלביזיה!" אהובה לא התרגשה. לפני מספר חודשים ערכה טיול באירופה, ראתה טלביזיה באיטליה, אנגליה וצרפת. אבל כשכוננה וירדה, הרפתעה. "בשום מקום, מכל המקומות שראיתי, זה לא היה כל כך יפה!" סיפרה אהובה, שאפילו צולמה ב- עצמה טלביזיה, בעת שהותה בפאריז.

השכנים כולם התגלגלו כמעט במדרגות בריצה מבוהלת אל המרתף. "יש! הוא הצ' ליח!" הועיקו אחד את השני. למרתף הובאו מיד כסאות, ויירי הבית מספר 79 ברחוב יפהנוף בחיפה, ירשמו בודאי בהסטוריה של טלביזיה בישראל כאלה שחזו ראשונים ב- חכנית טלביזיה מלאה.

מגובם מאד היה לומר שהחכנית מגובנת. החלק המעניין ביותר בתכנית הוא יומן ה- חדשות. במגז אויר גרוע מצלמים תחרות כדורגל בין נבחרות אנגליה ושוודיה. דוכס גלוסטר לחץ את ידי השחקנים. המצלמה עוקבת אחרי חלק לא גדול מהמגרש. הקריין מודיע על התוצאות. רעש, לא שומעים את התוצאות, גם לא רואים אותן.

וינה, אוסטריה: אופנת כובעים. הקריין הערבי מתפעל מאד.

ברית המועצות: תצלומי הצד השני של הירח. מראים אותם בלי דברי פרשנות. ה- לבנונים אינם קובעים עמדה ברורה במאבק הבינ-גושי לכיבוש החלל. לא נראה סימפטי. הצופים אינם מתנדבים לנסיעה לירח.

שחייץ: סקי. סין: פסל שמונה, עטור זקן, מלפני שפליין. הקריין מספר כמה הוא אמן גדול. זילומים של תערוכת אמנות סינית ויפנית בבירות.

★ ★ ★

נמרים מצחצחים שן פיד

כ שנגמר יומן החדשות, מעביר יופ את השידור לתחנה האחרת. שם מופיע תזמורת ריקודים קטנה. מתעורר ויכות. מי שהו טוען שזה מריאד בירת סודניה, אחרים צוחקים ממנו. "מי אמר לך שבריאד יש טלביזיה?" מחליטים שזה עלול להיות פרס. התזמורת מסומת במשיכת קשתות ילגנית וקודה עמוקה של המוצה. גבר שמן וקרן עם חיוכים של שמן-זית.

דקות מספר לפני השעה שמונה מסובב יופ את הכפתור וזורה לתחנה הלבנונית. גמדים מצחצחים שן פיל במשחת שיניים. קוליונטס. כמובן. שוב תזמורת, ושוב זמרת שמונה ושחורה. יודעים לשמות, הלבנונים הללו. ויודעים גם כיצד לעודד תיירות. רוב התכנית המילולית חוזרת פעם שניה באנ- גלית. חברה למכשירי טלביזיה הציעה מכ- שירים בהאלה לתיירים הבאים ללבנון. בעקבות ההצעה הזאת צצו ועלו אצל חברת הטלביזיה הישראלית שתי הצעות מק- בילות. אהובה ברניצקי, השכנה ופעלת הליגה למלחמה בשחפת בחיפה, הציעה: "גשים שולחן עם קופה בפתח המקלט, ו- הכסף שנאסוף מהצופים ישמש קרן לעידוד הטלביזיה בישראל."

ההצעה נפלה מיד. מס ההכנסה. ההצעה השנייה: להעמיד את המכשיר בבית-קפה.

★ ★ ★

יחד אחד - בזנבנית

ר שבוע עשה יופ בכל זאת נסיון לה- פוך את מקלטו לשעשוע המוגזם. כנהוג בחו"ל, העביר את המקלט בערב לבית קפה במרכז בכרמל לרשות קהל האורחים. הוא רק שכה כי המקלטים בבית הקפה בחו"ל גדולים משלו לפחות פי עשרה. באי בית- הקפה לא הרשימו, נשארו אוישים. יופ חזר לעבודתו הרגילה. עד כה הוא כוסע רק על עתונאי אחד, שכתב כי הונח את אשתו ושני ילדיהו התמסרו כל כולו למכשירי שלו. "תשאלי את מיקי אם הד נחתי אותה!" הוא מתמרמר, "ובאשר ל- ילדים", מחייך יופ, "אפילו הבכור שלנו הוא עדיין בגדר תכנית בלבד. במקום לכתוב טעויות, היו עושים טוב אילו היו כותבים שיש לנו בראש עוד הרבה תוכניות יפות וגדולות שאפשר היה לבצע, לו היה לנו קצת הון."

בעת ההון המעוניינים לייצר מכשירי הק- לטה וטלביזיה מוזמנים.

אנשים

אלמוגי יסדר

כאשר התכנסה השבוע הכנסת הרביעית, התחרו ביניהם הח"כים התחרות סמויה על המקום הראשון בכל נוהג ומעמד. את קריאת-הביניים הראשונה של הכנסת החדשה הצליח להשמיע ח"כ חרות **שמעון יז' ניצ'מן**, שקרא כרגע בו עלה לשולחן הנשיאות יו"ר הכנסת החדש, קדיש לז: "בפעם הראשונה אחרי אלפיים שנה יש לנו יושבראש בלי עניבה". הרגיעו מיד ח"כ **יוסף אלמוגי** בתשובה הראשונה לקריאת-ביניים: "אל תדאג, אני כבר אסדר את זה" ... הבחירות לכנסת הרביעית היו חשאיות בהחלט. אין כמעט שום בטחון בעד מי הצביע כל בוחר ובוחר. אולם דבר אחד בטוח. ח"כ **שמעון פרס** הצביע א. ביומן פוקס מוביטון הצרפתי שהגיע עתה ארצה, מצולם פרס בשעת הבחירה, ובצילום נראה בבירור כיצד הוא מכניס פתק א' לתוך כעטפת הבחירות שלו ... אגב, ידידיו של פרס מתרעמים על ותיקי המפלגה הממשי- כים לעקוץ אותו. השבוע פירסם דבר תגובה חריפה על דבריו של נציג גיניאה באו"ם, בהם גינה את ישראל על התנהגותה בפרשת הפליטים הערביים. כתב דבר: "זה לא מקרה ראשון שנוציג מדינה צעירה מש- מיע דברים מבלי להתייעץ בממשלתו". משום מה, רואים ידידיו של פרס בדברים אלה כנהג להתנהגותו הוא בזמנו ... כאשר המריאה השבוע מישראל המשלחת הפר- למנטרית הקאנדיה, התעכבה המראת מטוסם. אחרי שכל חברי המשלחת כבר היו במטוס והוא עמד להמריא, התברר שחלקם שכוו חפצים אישיים במטענת שדה-התעופה. הר"ר **נחום ניר**, שהיה אז עוד בתפקיד יושב- ראש הכנסת, העיר על העיכוב: "חבל שהם לא נוסעים ביום שלישי. אז קדיש לזו היה צריך לבוא להפדר מהם" ... השבוע נערכה מסיבת יובל של **יצחק גרינבוים** לרגל מלאות לו 80 שנה. הועדה שאירגנה את המסיבה פנתה בזמנו אל גרינבוים, הציעה לו לחגוג את המאורע. הסכים גרינבוים, בתנאי אחד: שלא יהיו נאומים. שאלוהו המארגנים? אם לא יהיו נאומים מה יעשו האנשים? השיב הוא: יתשקו! ... בין שערות העסקנים והמנהיגים שבאו להתנשק עם גרינבוים ביובלי, בלט בהעדו רק מנהיג אחד, בעל רעמת השיער הלבנה ... דורשית מענין התנהל לאחרונה בין **פוליה בן-גוריון** לבין ותיק פועלי ציון **אדרת רודק**, שהיה בזמנו יזירו האישי של ביגוי. אחרי שרודל לא בירך את פולה, העירה היא: "מה זה, אתה לא מכיר אותי?" הגיב רודק: "מי יודע אם אתם רוצים שאני לכה שלום, אחרי שנעשיתם גדולים?" "למה פולה את הויכוח: 'אנחנו תמיד היינו גדו- לים' ... עוד יותר נעלב שר האוצר **לוי אשכול** אחרי שעתון הערב ידעו את רונות פירסם את סיפורו של סוחר ספרדי, שטען שפעם, כשאשכול עדיין היה שגול- יק, חסרו לו דמי נסיעה באוטובוס, והנהג קם והכה אותו מכות נאמנות על כך. הגיב על כך אשכול במכתב למערכת: "בימים בהם אשכול היה שגולניק והיה עובד במחשבות לא נסעו כיוזע באוטובוסים. ב- אותם הימים נסעו התושבים בדיליגנסים

ג'ראר פיליפ עם יהודית מזרחי אין מנשק כמוהו

כך איש הנהלת הסוכנות ברוך צוקרמן: "חיה, את ותיקה מדי מכדי להכיר את כל חברי מפלגתך" ... אחרי שהרב הישישי **יהודה לייב מימון** יצא בראיון שנתן לכתב מעריב בהתקפה חריפה על שר הדתות, כינה אותו בשם בוגד, הגיב על כך הרב טוליאנו: "יודע כבר שהרב מימון מועד להשמיע אנשים" ... **חיה הררי** איבדה את עשתונותיה בהוליבוד בשעת ראיון עם כתב תחנת טלביזיה ידועה במסגרת מסע ה- פירסומה שלה לסרט בן-חור. כאשר שאל אותה המראין לגילה, השיבה חיה בחוצפה צברית אופיינית: "לכל הרחותי, זהו אינו אחד מעסקי המופתים". חיה שכחה כנראה שהשיחה הוקלטת, ושודרה מיד ברשת הטל- ביזיה ... מפח נפש נוסף לחיה - השבו- עון האמריקאי רבי-השפעה טיים, שהקדיש עמוד שלם לסרט בן-חור. לא הזכיר אפילו את שמה. אולם חיה הייתה כאן בתורה טר- בה. השבועון שהזכיר את ספרה של **יעל דיין** פנים חדשות במראה ברשימת רבי- המכר, לא כתב אף לא מילה על הספר עצמו, מקרה בלתי מקובל בשבועון זה. נוסף לזאת ביקר מבקרו של השבועון החשוב את המחזה המוסיקלי של רוג'רס והמרשטיין צלילי המוסיקה המוצג בברודוויי, לא הזכיר אף לא במלה את **תיאודור ביקה**, הממ- לא תפקיד ראשי במחזה, למרות שפירסם את תמונתו ... יותר מזל היה לזיויה **שפריר** אמריקאי כי אמה מתקשרת עמה טלפונית מדי פעם מישראל. זיויה לא הסתירה גם את נושאי היחית. בשיחתה הטלפונית האחרת גה, יעצה לה אמה, לדבריה, להתכונן היטב לשני צידי הכביש שעה שהיא חוצה אותו ... עצות טובות קיבל אברהם גיאנה שחי, לל, הידוע יותר כגיטו **סורמללו הגדול**, אחת הדמויות המפורסמות של ירושלים, שפתח לאחרונה בר חדש. גילה סורמללו כיצד נמשך את אשתו: "יום אחד בא אחי ואומר: תנשק היד של זה! מי זה? אמר: שקט, זה אבא של אשתך. אמרת: איך זה, תן לה ללכת, אולי צולעת, גב שבור. אמר לי: מה, אתה בא לקנות פרה? טוב, אצלנו אין להגיד, לא! לאח גדול. התחתנו וברוך השם, בלי אהבה, יש בניים ונכדים" ... פחות שמחה השבוע היא **יהודית מזרחי**, מלכת המים לשנת 1958, שהייתה אז הישראלית הבודדת שאיבדו ידיו ומכר, כאשר מ' השבוע שקח הקולנוע הצרפתי הנערץ **ג'ראר פיליפ**. יהודית, בעת סיורה המלכותי באולפני הקולנוע הצרפתיים נפגשה עם פיליפ והחליפה עמו נשיקות, קוננה השבוע: "שחקנים כמוהו אולי עוד יהיו, אבל אף אחד לא ידע לנשק כמוהו" ... המחזה 12 המושבעים שיועלה בקרוב על- ידי הבימה בביומו של **אברהם ניניו**, יעמוד במול 12. הצגת הבכורה שלו תיערך ב-12 לחודש השנה 1961 וכל מי שיקנה 12 כר- טיסים, יקבל סכין מפלסטיק כדוגמת הסכין שחשמש לשחקנים המושבעים כמוצג בעת דיוניהם. אגב, את הסכין המקורית שישתמש שו בה על הבמה, סכין איטלקית קוסצ'ט, היה התיאטרון גאלץ לשאול מארכיון מש-

רתומים לסוסים. ובאשר למכות - הר י מצבו הגופני של לוי אשכול לא היה מעולם כזה, "שאיזה מין נהג" יכול היה להכותו מכות נאמנות - ועל כך יעידו כל מכרי."

★ ★ ★

חכם או רב ?

הסופר הקשיש, ומי שהיה ח"כ הכנסת ה- ראשונה **אברהם אלמליח**, הגן השבוע על כבוד העדה הספרדית. אחרי ששמע סיפור על רב אשכנזי שנמנע לשבת ליד בחורה באוטובוס וקם ממקומו, בעוד שרב ספרדי שבא אחריו לא היסס לשבת ליד אותה הבחורה, העיר אלמליח השנון: "בגלל זה קוראים לו אצל האשכנזים רב ואצל הספרדים - חכם" ... בחוסר אימון מוחלט נתקל ח"כ חרות יעקב מרדור, שנתפרסם בשעתו בבדיחותיו המפורסמות ממחנות ה- מעצר הבריטיים. חבריו שלא האמינו לו כי הוא חולה, באו לבסוף לבקר בבית החולים הדסה, השתכנעו בצורה מורה. הסביר לו **אריה בן-אריעזר**: "אם אתה שוכב ליד חלון פתוח ואינך בורח, סימן שבאמת אתה חולה" ... במסיבה שנערכה השבוע לכבוד ראש ממשלת צרפת לשעבר, **פייר מאנרסיפרנס**, נכנס לפתע לאולם שר הדתות **יעקב מושק** **טוליאנו**. עסקנית מפא"י ותיקה **חיה פלוצקי**, ש- היא אמו של אלוף מאיר עמית, תמהה לפשר נוכחותו של בעל דמות פטריארכלית כמות באולם, שאלה: "מי זה?" השיב על

פסוקי השבוע

- **שר החינוך והתרבות זלמן ארן**, בתשובה לשאלת כתב היומון הבוקר, על הסיבות שהביאו לפרישתו מהממשלה המיועדת: "אינני יכול להשתתף בישיבות שאסור בהן לעשן!"
- **שרת החוץ גולדה מאיר**: "הפער הכלכלי והחברתי בין עדות המזרח ובין העדות האחרות בישראל הוא מסוכן יותר לקיום מדינת ישראל מאשר כל אויב חיצוני."
- **שמחה כבה**, חבר הנהלת הסתדרות הציונים הכלליים, בישיבת הנהלת מפלגתו: "חברים, האמינו לי, מצבנו הוא כרגע כזה, שאם עזרא איכילוב יציג כיום את מועמדותו בתפקידתקוה שלו ואילו אנכי - באזור הנגב הרחוק, שאין לי שם אפילו חתול מכיר, צפויים אותם הסיכויים לשנינו."
- **ח"כ הרב מרדכי נרודק** זקן חברי הכנסת השלישית, על העובדה שבכנסת הרביעית יהיה נחום ניר זקן הבית, אחרי שהתברר כי הוא בוגר מנורוק בשמונה חודשים: "הורידו אותי מזקנתי."
- **העתונאי נתן דונביק**, על מגיפת יצור הסרטים בישראל: "בתחילת ייצורם סרטים ישראלים הולך לפניהם עמוד האש, שחוקניהם גורדים באין מולדת, והכל ציוני מאוד. אחר כך גבעת הקהל אינה עונה ומתחילים לחפש מיל על כל אבן."
- **בנימין גלתי**, אחרי שהעירו לו כי שני אוטובוסים באים מדי בוקר לשפרעם, אולם בעשן שאר שעות היום יש הרבה יותר אוטובוסים: "חורצות שבדבורים, לאחר עונת הדבש אינן יפות מזבובים!"
- **יעקב ארידור**, טרונט למשפטים, בתיחת פרלמנט הסטודנטים בירושלים: "אני מאחל לפרופסור יגאל ידון שיצליח במאמציו לשנינו שיטת הבחירות בדיוק כשם שהוא מצליח בארכיאולוגיה - שיעלה חרס בידו."
- **המבקר פרופסור ברוך קרוצויל**, על חידון התניך: "החידון מוריד את התניך לזירת התצוגה של קרקס או תחרות כדורגל."

אכתקוים ארותי

התכונה החשובה ביותר: מגינים על המור לדת ודוקא לא בעלי כומתה אדומה. שכל: אין עודף, אבל לא חסר. השכלה: תיכונית בלבד.
המניע: כשאין מה לעשות, כותבים מכי תבים. התוצאות לעולם אינן מזיקות במקי רים כאלה.
התכונות הנדרשות: ראשית כל אוריגי נאליות. בלי צבע בשערות. רצוי שתהינה להן שתי עיניים — לכל אחת — ועוד יותר רצוי שלשתי העיניים יהיה אותו צבע, ועוד יותר רצוי שהצבע יהיה כחול. רצוי, אך לא הכרחי, שלא תסבולנה מעודף שומן, ויתר התכונות כרגש בתוספת חוש הימור

מפותח. קצת שאבלוני, לא? אך מה עושים כשיש טעם כזה??
"נא לא לשים לב לסגנון. יש הרגלים שפשוט אי אפשר להיגמל מהם. הבנות חייבות לגור בסביבות תל-אביב."
★ ★ ★
שירים בסוף
נורא משעמם ל(1158/39), חיילת שימלאו לה בקרוב 18 היא משרתת אי-שם ביחידה קרבית, ומזדמנת לעיתים רחוקות מאד הביתה. היא שונאת להתאפר ושונאת עוד יותר "בחור במכנסי קאבווי וחולצה צבעונית."
מה שהיא כן אוהבת זה "לכייף בסוילים, מסעות, לשבת בסביב מדורה, הצגות תיאטרון — מקוריות — ספרות צעירה." יש לה, היא אומרת, "חוש לכתיבה". אל תספר לאף אחד: היא כותבת אפילו שירים בחשאי.

נערת השבוע

גיף צינדלר פגש אותה בבאר של מקסים סלומון מינוס משהו. לא היו שם כמעט בחורות, אבל גם לו היה קשה לשער שגיף צינדלר היה מותר על ההזדמנות להצמיד אליו להמשך המסע בישראל את הבלונדינית היפה דורתי גראסון, מזכירת ייצור בממלכת הסרטים. כתובת פרטית: רחוב 56 מס' 3335, סאן דייגו, קאליפורניה, ארצות הברית. עכשיו היא מסיירת בישראל על חשבונה. במאדם הבא תחזור לכאן על חשבונה של אוסו פרמינגר. אם לא אכפת לכם היא תהיה מזכירת היצור שלו. בינתיים היא חושבת שריקודי העם הישראליים הם... כן, מקסימים. מסכנה, מה? בעצם לגמרי לא.

מה שהיא רוצה זה להתכתב עם בחור בן קיבוץ או מושב בצפון הארץ. עליו להיות כבן 23-20. שירים בחשאי או לא שירים בחשאי, היא לגמרי לא פיוטית, כאשר מגיעים הדברים לחלק הבלתי-ימנע-כמעט של מכתבים מסוג זה: תמונה, בבקשה.

טפשעשרה על אידה קמינסקה

לא, לא הייתי במסיבה של רינה את חושבת שזה כל כך מעניין אותי נמאס לי כבר תמיד הכל אותו דבר הייתי עם אמשילי בהעצום מתים זקופים באיזו עם אידה קמינסקה, מה את מסתכלת עלי ככה? מה יש זה לא אמנות, אפילו שזה באידיש? טפשה אחת. פשוט נמאס לי כל המסיבות וזה, לאמשילי הייתה הזמנה או הלכתי אתה מה יש. אז אני רוצה להגיד לך שזה היה נורא מעניין ומאלף ואמנותי והכל.
קודם כל היו שם המון פולניות עם פנינים באוזניים וחחולים על הכתפיים והמון עתונאים וכל מיני שרים. ובשורה השנייה ישבה חנה רובינא והיתה נורא מתוחה את יודעת למה. אז כשהצגה התחילה ראיתי שזה בכלל לא קשה הבנתי כל מילה. הנה, כשראש המשרד הזה אמר לבחורה, הדינה דורון של ההצגה האידישית — גיב אישמיכעל" זה היה לי נורא מצחיק בהתחלה. גם כשהוא אמר "איזערג פר דער נשומה" — וכל מיני דברים כאלה אבל התרגלתי מהר.
היא נהדרת האידה קמינסקה הזו היא נורא זקנה בחיי. היא הייתה כמו אידיש-סבתא כזו. ובהתחלה קצת התבלבלתי כשאומרים לה ביידיש. חשבתי שזה בובה-לה אבל אחר כך הבנתי שזה סבתא-לה. וזה היה גם נורא משונה לשמוע אותה שרה את הפאסו הדובלא הספרדי את יודעת — ללה ללה ללה ללה ללה ללה — באידיש. אבל היא באמת נהדרת אפילו שזה באידיש כי לאמנות אין שפות וגבולות.
ואחר כך בפואייה שמעתי כל מיני אנשים חשובים שאמרו עליה שהיא צודקת ונאטורלנה. אז אמא שלי אמרה שנדמה לה שזה מצוינת וטבעית, כאילו שאני לא יודעת שהיא כן יודעת פולנית. ומישהו אחר אמר שהיא נאטורלנה בעוד שרובינא הייתה יותר מייסטיט, אבל לקאמינסקה יש אולי צו פיל הערץ.

למה אינני יכולה לקבל יותר מכתבים מן הסוג הזה, כדי שלפחות לא ישעמם לי?
"השעה כבר אחר הצות ואני עוד ער. עיני לא נותנה לי לישון. נו, יש לה עיניים שאפשר להזכיר אותן יחד עם העוזי בנשימה אחת. ויש לה שפתיים שאף פעם לא נמצאו עגבניות באיזה סניף של תנובה בצבע יותר אדום ויותר חי מצבען.
"היום, יום ו' 30.10.59 — ראיתה בפעם הראשונה. זה היה באוטובוס שנסע בשעה 3.25 אחר הצהריים מגזרת אל כפר דיר-חנה.
"ריב קטן פרץ בינינו. בלי ידיים. אני הצעתי שהיא תלך ברגל לציפורי כדי להפחית את הצפיפות באותו אוטובוס. אני אמרתי זאת דרך הלצה, אבל היא השיבה ברצינות וצעקה עלי. רציתי להתנצל, אבל המבטים הרבים המופנים אלינו מנעו בעד כך.
"והיא שתקה וגם אני שתקתי אבל הריב נמשך דרך העיניים.
"אני יודע עליה: שהיא גרה בציפורי ולומדת בעפולה. הייתה לבושה חולצה אדומה — יופי של חולצה.
"תוכלי לדעת עלי. שאני מורה — בעל השכלה תיכונית, ערבי בן 20, מוכן לעשות הכל למען עיניה ושפתייה. הייתי לבוש מעיל שחור-לבן.
"רציתי להבריק לך, רוני, אך אין שרות דואר בכפר שלי." מכתבך, יידי, הגיע אלי רק היום. ואת — אם זיהית את עצמך — מדוע שלא תכתבי אלי, לפי הכתובת: ח.ע. כנעני, גזרת, ת.ד. 145?
★ ★ ★

קצת נמאס

מה דעתכם על זה (1158/37)?
"... רבות התלבטנו אם לשלוח לך את מכתבנו זה, אולם לבסוף החלטנו והיסקנו את המסקנות, ואת רואה את התוצאות: אנחנו זוג צעיר מאד, כלומר בני 19 ועוד משהו. בזמן האחרון הגענו לכלל מסקנה שאיננו מתאימים איש לרעותי, וכנראה שקצת גם נמאסנו אחד על השנייה, ולכן עלתה בדעתנו המחשבה שאם נמצא עוד זוג מאוכזב כמונו ברחבי הארץ הקטנה שלנו, היינו מסכימים לעשות קצת חילופין לא בצחק אלא באמת."
★ ★ ★

פושקין בגנים ציבוריים

(1158/38)
"אל: רוני
"מאת: השניים
"הנדון: התכתבות ותוצאותיה.
"תאורנו: הגובה 180 ס"מ ומעלה. צבע שיער בין בלונז דיני לשטני. לשנינו יש אף, אוזניים, עיניים ואפילו פה היודע לספר על פושקין בלילות חשוכים בגנים ציבוריים. הגיל 7300 יום (החשוב לפי 365 יום בשנה).
★ ★ ★

"גבר בל יקרא ספר זה"
(ELLE, Paris)
ואחד בלב
רומן הבגידה שהסעיר את העולם כתוב ללא צביעות — מאת: **ויליאם סארויאן**
ענק הספרות האמריקנית המודרנית
"אשה לא הניחה ספר זה מידה עד שסיימה קריאתו"
("WOMEN'S MIRROR", London)
רואה אור לראשונה בעברית, במתכונת ספר-נים ביני לאומי (עטיפה צבעונית)
הוצאת "דשא" בע"מ, 950 פרומה

חתינוק ואצ צקו
חנקה ומראנו
הסבון "ללא סבון"
דרמפון
תוצרת ת"א
תוצרת טובה
פרסום מלניק

ENGLANDER Sisters
אחיות אנגלנד
Tel-Aviv
ALLENBY RD

ד.ו.ב.ק.

הנדרלת ביותר בישראל

תשבץ העולם הזה 1158

זוהי צפורה צוטר, בת 17 וחצי, בת חיפה ותלמידת שמינית, שהצליחה, לדבריה, "ללקט קצת זמן בין השעורים" כדי לחבר תשבץ בשביל "העולם הזה", אותו היא קוראת בקביעות רבה, אף שעד עתה לא שלחה למערכת דבר. גם שאר הקוראים מוזמנים שוב לחבר תשבץ לפי הגדרות לופה הזאת ולשלחו למדור התשבצים של "העולם הזה", ת.ד. 136, תל-אביב, בצרף למונה ותאור קצר של תולדות חייהם.

9	8	7	6	5	4	3	2	1	
		14		13		12	11	10	
	19		18	17	16		15		
		24		23	22		21	20	
28		27		26		25			
33		32		31	30		29		
	38		37		36		35	34	
	43	42		41		40		39	
47		46		45		44			
			52	51		50		49	48
	58		57		56	55		54	
			60						59

מאוזן: 1. זרוע

- 4. בהרות שמש;
- קשור באומות ה-
- עולם; 10. אליו
- הולכים כל הנח-
- לים; 11. יקירתו
- של התיש; 13.
- כפול; 14. השש,
- גוף שלישי, עתיד;
- 15. שיחבר, נתן
- שמו לספר של
- טביב; 17. הורה;
- 19. מילת הנאי;
- 20. רנסנס; 22.
- אספן בולים; 25.
- תוארו של גבר;
- 26. שורה; 27.
- מצוי, שכיח; 30.
- התרומם באויר;
- 32. בלעדי היית
- ישן במיטה רטו-
- בה בחורף; 33.
- שמו הפרטי של

הנח"ל לברית המועצות; 9. אותה כבש דויד; 12. נע; 15. מכזו בא בן גורן; 16. אחת מששים שיצאו ממצרים; 18. משיך לארגון; 21. אחי שם; 23. סופו של חמור; 24. מספר עיקרי ה- רמב"ם; 26. קצה העלה; 28. קיים; 29. יסודי; 31. צד לב נערות; 32. עובר על אחד מעשרת הדברות; 35. אינו טובע; 37. האופירה של מימי; 38. תקון טעות בכתיב; 40. אויב; 41. אינו נדיר בישראל; 43. מה שדרוש לממשלה יציבה; 45. דרך, עבר, גוף שלישי, רבים; 46. עבורו בנו את ה- כור בנחל רובין; 47. תווה; 49. חשי- בו; 52. הקדמונים שמוהו במרכז ה- גוף; 54. ערכה בגימטריה - 40; 56. ניתן לחלוב אותו מנחש; 58. מילה ברירה

סופר ישראלי, צרוף ראשי התיבות של שני שמותיו הפרטיים; 34. מקומו בחצר המלך; 36. אינו טובע; 37. פרי מאכל סוב-טרופי; 39. שפשו עז ברק; 41. מה שאתה צובר לקראת ראשית החודש; 42. קוצויו הוא כזה; 44. בסתרה מתחבאת היונה; 46. על מה שנערות שמינית גמנסיה חולמות; 48. הערבים הביאוהו לאירופה; 50. מקור החיים; 51. עליו התנפצו התק- פות הגרמנים במלחמת העולם ה- שנייה; 53. סקול באבנים; 55. תולעת; 57. בתוכו; 58. אבל; 59. מתרחש יום- יום; 60. מה שאין באוטובוס.

מאונך: 1. צמר עדין; 2. ישן; 3. נערות משתדלות להיפטר ממנה; 5. בלעדה תהיה גידם; 6. כפול שניים - שחקן צרפתי; 7. תן; 8. המקשר בין

קולנוע

פסקל פטי ומילין דמונג'ו ב"היום זו - מחר אחרת" המאהבות תכננו רצח

סרטים

צידי האהבה

הציידים (אופיר, תל-אביב; צרפת) אינם במקרה זה צידי חיות-טרף בג'ונגל האפריקאי או בני-אצולה אנגליים היוצאים ביום ראשון לרדוף יום שלם אחרי ארנבת בעזרת כלביהם. הפעם אלה הם צידי החיה האנו- שית, בתנאי אחד, שחיה זו תהיה ממין נקבה, ובמצב מתקבל על הדעת. הם אינם כה גוראיים, הציידים הללו. ל- היפך, הם אנושיים מאוד. אחד מהם (שארל אונבר) הוא פקיד בנק צנוע וצנום, שלא ידע מעולם אהבה מהי, המחפש אחר אשה, עמה יוכל לחלוק את בדידותו. השני הוא צעיר מטורחן (ז'אק שרייה), בעל מכונית ובעל נסיון, רודף נשים בתקווה למצוא את האשה האידיאלית.

יום אחד נפגשים השניים במקרה, יוצאים לצוד במשותף נערות ברחובות פאריז. סיי פור הרפתקאותיהם מורכב מכמה חלקים. כל חלק הוא סיפור בפני עצמו, עם התחלה ועם סוף. כל סיפור הוא מעשה אמנות כש- לעצמו. כל סיפור לחוד נראה ומשמע כ- רומן קצר, משעשע או עגום, בהתאם ל- נושא. כולם יחד מצטרפים למיקשה אחת ה- אומרת הרבה וליצירה קולנועית מצויינת.

צל עץ נער זוהר. בסיוורם על פני רחובות פאריז, מנסים השניים את מזלם עם נערות רבות. פלירט קצר עם נערות גימ- נסיה מסתיים בצחוק פרוץ. ציד אשה נש- אה, המתקרב לסיום הנוצל בדירתה של קלה אחרי שנפרדה מבעלה, מסתיים במהל- מה, כשמתברר שהאשה עצמה אינה אלא ציידת גברים. בבית-קפה הם כמעט צדים שתי בנות-טובים, המוכנות כבר להיכנס למיטותיהם, אלא שמשבר סנטימנטלי מונע זאת מהן ברגע האחרון. בחנות כלבו הם פוגשים בילדה המנסה לצוד את הגבר ה- ראשון בחייה.

לרגע נדמה לצעיר המטורחן שמצא את בחירת ליבו (אנוק אימה), כשהיא יושבת ליד שולחן בבית-קפה צנוע. ניצני האהבה מתחילים לפרוץ, כשמתברר לו שהאידיאל הוא גבה.

לכסוף מתגלגלים השניים לאורגיה אצו- לית. כקיד הבנק הצנוע מוצא שם את בחי- רת ליבו. הצעיר המטורחן חוזר לבד לחדרו. הסרט נוגע למעשה באחד הנגעים החמור- רים של החברה המודרנית - בכדידות. הוא מציג טיפוסים שונים ומשונים, הפועלים כפי שהם פועלים רק מתוך גורם משותף זה. הביצוע כמעט מושלם. בימוי של ז'אן פייר מוקי, בסגנון הגל החדש, שוטף וזך חף המשחק עומד על רמה גבוהה. אולם הפתעת הסרט הוא שארל אונבר, הזמר ה- פופולארי שזה לו סרטו הראשון, המתגלה כשחקן מוכשר והמאפיל במשחקו על זה של נער הזוהר של ב.ב.

טוב למות - בסרט

המוזרדת מעץ לכל (הוד, תל-אביב; צרפת) אבל הסרט הוא מתחת לכל. שלושת הצעירים הזועמים של הקולנוע הצרפתי (רוברט תוסין, מרינה ולאי ורוג'ר חנין) מוכנים לעשות הכל למען מולדתם. אפילו

לייצר ולהשתתף בסרט גרוץ.

רעיון הסרט כשלעצמו, אם כי אינו מקור רי ביותר, היה מבטיח למדי. מעשה בשל- שה אנשי מהתרת צרפתים בתקופת מלחמת העולם השנייה, המחסלים בעיירה נידחת, ערב סיום המלחמה, קולונל גרמני. הם נת- פסים יחד עם עקרת בית שנתנה להם מח- סה, ויחד עם דיג שעור לאחד מחבריהם להימלט, נדונים למוות. נותרה שעה אחת עד ביצוע פסק-הדין. בכל רגע עשויים ה- אמריקאים, שתותחיהם נשמעים כבר, להיכ- נס לעיירה ולשחררם. האם ינצלו?

לרוע המזל נכשל התסריט. כשכמעט כל העלילה מתרחשת בחדר אחד ומקבלת אופי תיאטראלי, נשאר עיקר התפקיד בידי הסקסט והביצוע. הסקסט הקלוש נכתב ברוח ה- ציונות של סרטי הקרן הקיימת. הביצוע חיוור עוד יותר. המצלמה עוברת במשך כל הזמן על פני כל אחד מתמשת הנדונים, ב- תקווה למצוא הבעה או מבט המתאים לגור- ליות השעה. לשוא. מה שהשחקנים מנסים להביע מעורר רק גיחוך. הצופה מצפה כבר לרגע בו יוציאו אותם להורג.

טרומפלדור המסכן. בימיו היה כדאי ל- מות מוות ממשי למען המולדת. היום מס- פיק למות למענה מוות אמנותי בסרט.

דון'ואן בריבוע

היום זו - מחר אחרת (אוריון, תל-אביב; צרפת) היא סיסמתו של דון'ואן פארינאי צעיר (אליין דילון) שאינו מסתפק בארוסה חמודה שהוא עומד לשאתה, מתנה אהבים עם עוד שלוש חברות יפהפיות, שי אחת מהן אינה יודעת, בתחילה, על השניה. כאשר מתברר לבסוף לבתו של בעל בית המרקחת הנשואה (פסקל פטי), כי המנוול מתאהב ברצינות בחברתה הסטודנטית ה- רחוקה (מילין דמונג'ו), וזו האחרונה מגלה כי אותה שעה מהור הצעיר אחרי חברתה חניכת המנזר (ז'קלין סאר), מחליטות ה- שלוש לא פחות ולא יותר מאשר להמית את הצעיר. מובן שהן נכשלות, פוגעות במ- קום זה בהורים, ושלחות לבסוף למאסר. כשכל זה מוגש בהומור קליל, בתוספת צילומים מתקתקים של שלוש היפהפיות, כולל גופותיהן, נשאר הסרט מכבד וקל. לא יותר.

חדריך

- אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ אשר העולם הזה ממליץ לראותם:
- **מקום בצמרת** (תן, תל-אביב) - לורנס הרזוי מפלס לו דרך אל הצמרת החב- רתית של עיירה בריטית דרך מיטתה של בת-החברה ושכירת-לבה של בת-מעמדו. סיי מון סיניורה.
- **רופא עץ פרישת דרכים** (מק' סיי, תל-אביב) - חיצו הלעג של ג'ורג' ברגרד שאו המופנים נגד הרופאים, מוקהים בעודף סנטימנטליות, משחק משובח.
- **זה הדרך שלי** (סמדר, ירושלים) - סאטירה על החיים המודרניים. יצירת מופת.
- **חתולה על גג פח זרזיט** (עצ' מון, חיפה) - אליזבט טיילור מנסה לכבוש את ליבו של בעל מדוכא וילוסטה. ברל איבס.
- **הדחליל** (מא, חיפה) - מלודרמה מצויינת על הרפתקאותיהם בחייו של בעל נאמן ומסור. מביים ומשחק פיטר גרמי.

בסידרה אחת

ההפלגה השלישית של "שלושה בסירה אחת" תגיע בקרוב לנמל מבטחים: ספר בעריכת יהודה האזרחי ויצחק שמעוני, ציורם של יוסף שטרן, בהוצאת אחיאסף. את השייטים העלויים מציינים ראשיהתיבות: ג"צ - גבריאל צפרוני; ש"ר - שלום רוזנפלד; ש"א - שמואל אלמוג; אא"נ - אמנון אחינעמי; עב"נ - עדה בך נחום. להלן קטעים נבחרים מהספר.

למי צלצלו הפעמונים?

צלצל אחריכך, דיין לצרות בשעתך. (ש"ר)

בביתו של רביסמל -

שתוק כאשר אתה מדבר אלי. (רות בונדי)
מה שמך? ארבעה סיבובים סביב המחנה, בלי ויכוחים, רוץ, נבלה! (דב"א)

בביתה של מיילדת -

הקשיבי היטב, תעשי שריר ואל תשתעלי.
חכי עד הבוקר ותראי מה ילד יום. (דב"א)
אשוב מיד, בינתיים תשמני את הצירים. (רות בונדי)

בביתו של פסיכיאטר -

שכב על הספה ותתחיל לדבר. החש-
בון יבוא.
אויפוס שמדיפוס, העיקר שאתה אוהב את אמא.
בון-דור, נפוליאון, אתה יפול להוריד את הקומקום מהראש, כבר רותח (ש"ר)

מצלצים למישהו בטלפון. מהן האפ-
שרויות? -

(א) אין לו טלפון, והוא אינו משיב.
(ב) יש לו טלפון:

1. הוא נמצא בבית ומשיב.
  2. הוא נמצא בבית ואינו משיב.
  3. הוא אינו בבית ואינו משיב.
- בכך מוצו כביכול כל האפשרויות, אילמלי פלאי הטכניקה של המאה, ש' הוסיפו סעיף אחרון:

(ג) הוא אינו בבית - ומשיב. אוטומט אלקטרוני קטן, הצמוד למכ" שיר, משיב במקומו תשובה עניינית, ב' התאם לצרכי המקום, הזמן והמקצוע.

בביתו של מכבה-אש -

צלצל אחריכך, מה בוער? (ש"ר)
אה, שיישרף. (דב"א)
אש-בידאק? (רות בונדי)

בביתו של מזכיר קלוב-הצעיר -

חבר מפלגה, חכה על הקו - כמו כולם. (דב"א)

שיעור בציונות

★ איך להוכיח שהעלייה השנייה היתה לפני העלייה השלישית? הרי מחלקה שניה יותר אריסטוקרטית ממחלקה שלישית.

ההוכחה היא בלשנית. העלייה השנייה מדברת רוסית במבטא עברי, ואילו העלייה השלישית מדברת עברית במבטא רוסי.
יש סמוכין לכך, שעם בואה של העלייה השלישית כבר היתה העלייה השנייה כולה צברית. מפני שכתוב: עליה וקוץ בה. (ש"ר)

★ מדוע צריכים לייבש ביצות?

על כך כבר אמר הרצל, שצריך להוציא אדמה מהקרקע. כדי שלא נשקע באבטלה.
כדי שיהיו פחות משפטידיבה בארץ. מוכרחים לגאול את הקק"ל. (עב"ג)
(אא"ג)
(ש"ר)
(א"ש)

★ מה לאמיתו-שלידבר ההבדל בין קיבוץ למושב?

אם קיבוץ נמאס לו - הוא הולך למושב; אם מושב נמאס לו - הוא ילך לקיבוץ?
תשובה מתחום דתי: ההבדל ביניהם הוא כהבדל שבין חזן לדיין. (ש"ר)
(א"ש)

★ מה ההבדל בין ציוני ישראלי לבין ציוני אמריקני?

ציוני אמריקני יושב באמריקה ומסייע לשלוח יהודים לארץ. ציוני ישראלי נוסע לחוץ-לארץ ומשפיע על אחיו בישראל שישבו בארץ. אין הבדל: שניהם יושבים באמריקה. (ג"א)
(ש"ר)

★ מה ההבדל בין ריקוד הורה לבין ריקוד רוקינ-רול?

ההבדל הוא בכך, שהורה הכרח לרקוד במכנסים קצרים, דער ראק שפילט נישט קיין ראלע.
הורה היא ריקוד המדינה שבדרך. רוקינ-רול הוא ריקוד המדינה ללא-דרך. (אא"ג)
(א"ש)

כותרות ב"הצופה"

הנשיא התקבל השבוע אצל שר החינוך והתרבות הרב עמרם בלוך.

ההסתננות עלולה להתגבר, חס ושלום.

הממשלה תתכנס השבוע, בעזרת השם.

רופאי קופת-חולים לא ישבתו, אם ירצה השם.

"הבימה" תציג את הדבוק, שרק יהיה רצון.

נתפסו שני מברייחים בלתי-חודים, תודה לאל.

(דב"א)

תקנון למשרדי הממשלה

תקנון משרד העבודה -

אוהב את המלאכה ושנא את הרבנות; תפקידך אמנם לספק עבודה לאחרים, אבל אל תשכח שגם זו עבודה; עבודת דחק - ברכה לפטלה. (דב"ר)

תקנון משרד החינוך והתרבות (מיוחד למורים) -

כל השביתות חייבות להתקיים בימי חול - שבת יום מנוחה הוא; אל תנסה לחנך את תלמידך, גם אצלך לא הצליחו המורים; הייה משעמם, אין התורה נקנית אלא ביסורים; לעולם אל תרביץ לתלמיד, אולי אביו מתאמן במכון שמשון; (רות בונדי)

תקנון משרד הדתות -

לפי חוק תיקון חציונות, יהיו מעתה המאמינים והמאמינות משתטחים לחוד על קברות הצדיקים; חופש הדת: כל אדם יהיה חופשי בתכלית למלא בקפידנות מצוות שולחן ערוך. (אא"ג)
אהב את הרבנות ושנא את המלאכה. (דב"א)

תקנון למשרד החוץ -

לא כל הנוצץ זהב ולא כל מה שמאיר - גולדה; אל תחתר אם זה עניין של פרסטיז'ה; ברכת שלום במשרדנו: חזק ואיתן. (חיים חפר)

לויטן ושור הבר

בגן-עדן אוכלים בארוחת-בוקר בשר לויטן ובארוחת-עשר - שור הבר, ובגיהנום -

— כמו על האדמה: אוכלים איש את בשר רעהו (ש"ר)
— כמו בצבא: אוכלים כשר. (ש"ב)

— אוכלים קביאר ושותים שמפניה עם כל החברה. (דב"א)

בגן-עדן ישנים על מיטת-פוך נודפת ריח קנמון, ובגיהנום -

— ישנים במיטת סדום עם ריח פוספטים (רות בונדי)
— זו טעות. בגן-עדן ישנים על מורוני פרדיו, ובגיהנום - על מיטת-פוך נודפת ריח קנמון. (דב"א)

בגן-עדן רוחצים בשמן המזר, ובגיהנום -

— במי הירקון. (ש"ר)
— לא מתרחצים - גן-עדן בחיי. (דב"א)

בגן-עדן אין בכלל הזדמנות לחטוא כי אין יצר הרע, ובגיהנום -

— דחקא יש, אבל מסתובבים שם יותר מדי מכירים. (ש"ר)

— הכל מלא חטא - יש שם חירות גמורה. (ש"ב)

— יש יצר הרע; אבל לא מתחרטים, כי כל יצר הטוב הוא בגן-עדן. (דב"א)
בגן-עדן אומרים כל היום שירה, ובגיהנום -

— שירה מודרנית. (ש"ר)
— מקשיבים כל היום ללהקת האש. (דב"א)